יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 54 | Łódź, Niedziela, 4 marca 1934 r. | צוועלפטער יאהרגאנג | לאדז, זונטאג, י"ז אדר תרצ"ד | № 54

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

יודישער האנדעל אין סכנה

קאנצעסיעס און קוואליפיקאציעס אין האנדעל און אינדוסטריע

גרויסע רעדע פון דעפ. ראטענשטרייך ביים אננעהמען די נאוועלע צום אינדוסטריע-געזעץ

וו א ר ש א, 3 (טעלעפאניש)

די האנדעלס און אינדוסטריע-קאמיסיע ביים סיים האט פרייטאג בעטראכט די נאוועלע צום אינדוסטריע-געזעץ, וועלכע איז אריינגעטראגען גע-ווארען דורך דער רעגירונג. די נאוועלע צילט איינצופיהרען פראפעסיאנעלע צוואנגס-ארגאניזאציעס פאר'ן האנדווערק און האנדעל און פיהרט איין די קאנצעסיאנירונג פון די בעזונדערע צווייגען פון האנדווערק און האנדעל און אנווענדען קוואליפי-קאציע-עקזאמענס אויפ'ן רעכט צו פיהרען א האנ-דעלס-אונטערנעהמונג.

באלד ווי די זיצונג עפענט זיך, פאדערן די ענדעקעס, מען זאל דעם פראיעקט פריהער שיקען אין דער קאנסטיטוציע-קאמיסיע, ווייל די נאוועלע ריהרט אן לויט זייער מיינונג, דעם בעזונדערן וועגען געזעלשאפטען און איז בכלל אין סתירה מיט דער קאנסטיטוציע, וואס פערטיידיגט גאנץ דערוויל. די סאנאציע האט מיט איהר מעהרהייט שטימען די דאזיגע פאדערונג אפגעווארפען און מען איז אריבער צום טאג-ארדנונג.

דעפ. סאווינסקי (ב. ב.) האט רעפערירט די נאוועלע, און דערנאך האט זיך געפיהרט א לענ-גערע ליידענשאפטליכע דעבאטע. דעם קאמף געגען דער נאוועלע האבען דער עיקר געפיהרט די ענ-דעקעס, פערשטייט זיך, צוליב גאר אנדערע טעמים ווי די ייד'ען.

די ענדעקעס גייט אין דעם, אז דא ווערט אויפגעריכט א נייער מאכט-געביט, צו וועלכען מען וועט דאך זיי נישט צולאזען, עס וועלען בעשטימט ווערען האנדעלס-אינספעקטארען — זיי וועט מען לאזען אויף דער פלייש-באנק און נאך עפעס: זיי ווילען נישט, מען זאל די כשרע פוילישע ארישע הענדלער צווינגען צו געהערען צוזאמען מיט יודען צו איין און די זעלבע פעראיינען, גערעדט האבען זיי נישט נאר וועגען די חסרונות פון דער נאוועלע, נאר אויך וועגען דעם, אז זי וועט פערשטארקען דעם ביוראקראטיזם, וועלכען די בעפעלקערונג שעלט שוין אזוי אויך גענוג.

דאן געהמט א ווארט דעפ. ראטענשטרייך (יוד. קאלא), וועלכער האלט א גרויסע רעדע, ער טרעט ארויס געגען דעם קאנצעסיאנירן דאס ווירט-שאפטליכע לעבען אהן דעם, אז ס'זאלען דערהאל-טען ווערען די שוין ערווארבענע רעכט, דאס הייסט אז די, וואס פיהרען שוין איצט האנדעלס, אדער אינדוסטריע-אונטערנעהמונגען זאל מאל נישט דאר-פען ארונטערפאלען אונטער די נייע נאוועלע, ער טרעט אויך ארויס געגען די צוואנגס-ארגאני-זאציעס. אין דער פראקטיק וועט דאס אויספאלען אויף דעם אופן, אז א געוויסער העכערער בעאמטער פון מיניסטעריום אונטערן איינפלוס פון עט-ליכע אינדוסטריעלער, וועלכע וועלען זוכען פטור צו ווערען פון זייערע קאנקורענטן, וועלן איבערצייגן דעם מיניסטער, אז מ'דארף פערשפרייטען דאס קאנצעסיע-געזעץ אויף נייע צווייגען פון ווירט-שאפטליכען לעבען און אין א געוויסען טאג וועט זיך נישט איינער דערוויסען, אז ער האט נישט דאס רעכט צו פראדוצירען, הגם ער האט אריינ-געלעגט פיל געלד אין זיין אונטערנעהמונג.

כ'ווייס נישט, זאגט דעפ. ראטענשטרייך, וועלכער נאאיווער מענש וועט דאס וועלען אריינ-לעגען קאפיטאלען אין א אונטערנעהמונג אין דער צייט ווען ער ווייסט, אז א לאדע טאג וועט מען איהם הייסען נעהמען א קאנצעסיע, אדער גאר צונעהמען די קאנצעסיע. וועלכע ער בעזיצט שוין.

דאן טרעט דעפ. ראטענשטרייך שארף ארויס געגען איינפיהרען קוואליפיקאציעס, פאר די, וועל-כע פערנעהמען זיך מיט האנדעל. דעפ. ראטענ-שטרייך פערלאנגט, אז אלע סוחרים און האנדווער-קער, וועלכע פיהרען איצט זייערע אונטערנעהמונ-גען זאלען נישט אונטערליגען דעם דאזיגען געזעץ.

דאס „יודישע קאלא" האט אריינגעטראגען פאלגענדע אויסבעסערונגען. די אויטאנום-בעזיצער זאלען האבען דאס רעכט פריי צו פיהרען זייערע אונטערנעהמונגען ביז'ן יאהר 1937, כדי זיי זאלען קענען אמארטיזירען זייערע קאפיטאלען און זוכען זיך אנדערע פערדינסט-מעגליכקייטען.

דאס „יודישע קאלא" זאגט זיך ארויס געגען קאנצעסיאנירען דאס טרענער-פאך, האלטענדיג דאס פאר שעדליך.

דאס „קאלא" זאגט זיך ארויס פאר'ן שטריי-כען דעם ארטיקעל וועגען פאך-קוואליפיקאציעס פאר סוחרים, פאר שטרייכען דעם ארטיקעל, וועל-כער בעציהט זיך צום הויזירער-האנדעל און גאסען-האנדעל, געגען צוואנגס-ארגאניזאציעס.

דער רעפערענט סאווינסקי איז דאן מסכים געווען, אז די פראגע פון פאך-קוואליפיקאציעס זאל ערשט אנהויבען חל צו זיין אין 3 יאהר ארום, פאר די אלע, וועלכע פיהרען איצט זעלבסט-שטענדיגע אונטערנעהמונגען וועט דאס געזעץ נישט חל זיין. די איבריגע אלע פארשלאגען זענען אפגעווארפען געווארען, די נאוועלע איז אנגענומען געווארען דורך דער קאמיסיע אין דער צווייטער און דריטער לעזונג.

* * *

אין צוזאמענהאנג מיט די געזעץ-פראיעקטען וועגען איינפיהרען קאנצעסיעס אין האנדעל און האנדווערק, וואס עס בעדראהט די עקזיסטענץ פון די יודישע סוחרים און האנדווערקער האט א דעלעגאציע פון דער יודישער סיים-קאלא, וואס איז בעשטאנען פון די דעפוטאטען ראטענשטרייך און זאמערשטיין געמאכט בעזוך דעם האנדעלס-מיניסטער גענ. זאוואדזקי.

די „קאלא" האט וועגען דעם בעזוך ארויס-געגעבען א קאמוניקאט, אין וועלכען עס ווערט אבער נישט געזאגט, וואס דער מיניסטער האט גע-ענטפערט דער דעלעגאציע.

צו דער פערלאבונג פון אונ-זער שוועסטערן - טאכטער און איניקעל

פרל. בוטשא פאלטשינסקא

מיט ה' גבריאל טענצער

ווינשען מיר א הערצליכען מזל-טוב און א גליקליכע צוקונפט

זקן מיליך און פאמיליע

אג: בוזוסטוצער עמפל 940

היינט, זונטאג, ד. 4-טען מערץ, 4 א זייגער נאכמיטאג קומט פאר אין זאל פון „וויקא" (שענקיעוויטשא 26)

Five o'clock

צו ביליגע פרייזען.

אבטונג, בעקער און מעהל-סוחרים!

דערמיט מאך איך בעקאנט, אז איך פערקויף שוין

מעהל כשר לחג הפסח

פון דער בעסטער קוואליטעט אויף גוטע בעדינגונגען צו גינציגע מיהל-פרייזען.

דאס מעהל געפינט זיך אונטער דער השגחה פון קאלישער און לאדזער ראבינאט. דאס מעהל טראגט די מארקע „ZŁOTY MEDAL"

הויפט-פערקויף אין מיין פאבריקס-לאגער

9 אלטשטאט 9 טעל. 241-96

Nowoczesny Młyn מיט אכטונג

Ch. NOWAK, KALISZ.

בעמערקונג: אויף לאגער בעזיץ איך א גרויסען אויסוואהל פון אלע סארטען מעהל צו גינציגע פרייזען. פינקטליכע צושטעלונג פון יעדען קוואנטום מעהל.

יודען לאזט אייך נישט נארען!

אזוי ווי איינציגע יונגלעך פון בעשעפטען רעקלאמירען זיך אין דער צייטונג, אז זיי זענען געווען די ווערק-פיהרער. געשעפטס-פיהרער פון דער פירמע חיים מענדראווסקי אגראדאווא 8 אין דאס געשעפט איז געווארען ליקווידירט, ערקלער איך, אז עס איז א ליגען, עס איז זאכער געווארען פערבעסערט און פערגרעסערט.

איך בעזיץ א ריזען-לאגער פון

יודישע לאנגע מלבושים

ווי אויך קורצע אנציגער פון די בעסטע שטאפען זיידענע יובּיצעס, אלפאגענע רעק ווי אויך מארינארקעס, זומער- און ווינטער-פאלטענס, געהאקטע אנציגער, שלאפרעק, פיזשאמעס—זומער און ווינטער ווי אויך בעזיץ איך א גרויסען אויסוואהל פון קינדער-זאכען ווי אויך א גאנצען אויסשטייער פאר 100 זל.

בעמערקונג 1) א ספעציעלער ראבאט פאר רביים, רבנים, הגרם-סוחרים און שטיבעל-בחורים. 2) פאר קונדען פון פראווינץ ווערט אראפגערעכנט פאר א האלבע הוצאה. 3) אמגענע ווערקשטעל אויפ'ן ארט און אויפ'ן פער-לאנג ווערט אויסגעפערטיגט אין פערלויף פון 24 שעה.

מיכל שאלדאיעווסקי

8 אגראדאווא 8.

אגראדאווא 8 — אגראדאווא 8

קאנצעסיאנירט דורך דער רוסישער האנדעלס פערטרעטונג אין ווארשא.

שפייז-פעקלעך נאך רוסלאנד

מצה — מעהל — ווארשט — שמאלץ

כשר לפסח

צו ביליגסטע פרייזן נעמען אן איבערצושיקן אלע אונזערע פיליאלען און פערטרעטער.

אקצ. געז. ס. דישקין, לאדז

פיעטריקאווער 8. טעל. 127-68.

אברהם שמיד

ארוחות

בקר — צהרים — ערב

תל-אביב, נחלת-בנימין 83

קומה ג'

(מרכז מסחרי)

לעכער אויף דער מאשין

ווערען אנגענומען אויסצוניי'ען ביי

ג. נארדמאן, שרודמיעסקא 8

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז געשטארבען אונזער ליבער פאטער, שוויגערפאטער, גרויספאטער, אור-גרויספאטער און ברודער

נ"ע דוב בעריל גרילאק

ב"ר אלי' ז"ל

אין עלטער פון 76 יאהר.

די לוי' קומט פאר היינט, זונטאג, י"ז אדר תרצ"ד, 1 א זייגער נאכמ. פון טרויער-הויז שרודמיעסקא 68, וועגען וואס עס טיילט מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

בלוטיגער צוזאמענשטויס מיט 24 פערוואונדעטע

אויף די גראנדיעזע פורים-פייערליכקייטען אין תל-אביב

תל-אביב, 3. (יט"א טעלעגראפיש). דער פורים קארנאוואל איז אריבער מיט גרויס ערפאלג. אין די גאסען-פייערליכקייטען האבען זיך באטייליגט 100 טויזענד פערזאן. די ארדנונג איז געווען א מוסטערהאפטע. קיין אינצידענטען זענען נישט געווען.

* * *

תל-אביב, 3, (יט"א טעלעגראפיש).

די פורים-פייערליכקייטען זענען שפעט ביינאכט געשטערט געווארען צוליב א בלוטיגען צוזאמענשטויס צווישען „הנוער העובדה" מיט בית"ר. פון שטייבער זענען 24 פערזאן פערוואונדעט געווארען. 3 שווער פערוואונדעטע זענען געבליבען אין שפיטאל. צווישען די שווער-פערוואונדעטע געפינט זיך סטאווסקי. 3 פערזאן זענען ארעסטירט געווארען.

ווייטערדיגער עדות-פערהערע

אויף דער אויספארשונג פון די אנגעקלאגטע אין ארלאזאראוו-מארד

יפו, 3. (יט"א טעלעגראפיש) דער עדות-פערהער אין דער אויספארשונג פון ארלאזאראוו-מארד ווערט פארטגעזעצט. דער קאפראל דערבארעמדיגער האט ערקלערט, או אבדול מעדשיד'ס בעהויפטונגען זענען פאלש.

דער צווייטער אראבער איסאר דארוויס האט געלייקענט, אז ער זאל האבען א שייכות מיט'ן ערמארדען אנ'אראבער און אין ארלאזאראוו-מארד. ער האט ערקלערט, אז דעם קריטישען טאג, איז ער נישט געווען אין תל-אביב נאר אין יפו.

ליטווינאוו קומט קיין קאוונא

ווילנא, 3 (ספ. טעל.) אין די קאוונער פאליטישע קרייזען גיהען ארום קלאנגען, אז בקרוב דארף קומען קיין קאוונא דער סאוויעטישער קאמיסאר פאר אויסערן-ענינים ליטווינאוו.

פאליטישער מארד אין בוקארעשט

ס'איז ערמארדעט געווארען דער דעפ. פאפאוויץ

בוקארעשט, 3 (ספ. טעל.) פרייטאג ביינאכט איז דורך אומבעקאנטען פערדער דערמארדעט געווארען דער באקאנטער רומעניש פאליטיקער און אדוואקאט פאפאוויץ. דער מארד האט געמאכט א געוואלדיגען רושם אין די פאליטישע קרייזען אין רומעניען.

הזכרה.

היינט זונטאג, דעם 4 מערץ ד. י. 6 אוו. צו דער שבעה פון פריהצייטיג פערשטארבענעם חשובן פערוואלטונגס-מיטגליד פון אונזער חברה

נ"ע צבי מרדכי (ב"ר נפתלי הערצקי ז"ל) ליבערמאן

וועט אין דער שוהל פון זקנים-הויז פאמארסקא 54 פארקומען א הזכרה צו וועלכע מיר לאדען איין אלע קרובים, פריינד פון פערשטארבענעם און אלע מיטגלידער פון דער חברה „מחסה לזקנים".

די פערוואלטונג.

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז אין עלטער פון 45 יאהר געשטארבען אין אטוואצק און דארט צו קבורה געקומען אונזער הייסגעליבטע און טייערע

נ"ע פראניא טורקעלטויב

(געבוירען קאפעלמאן)

וועגען דעם שרעקליכען אומגליק טיילט מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע פאמיליע.

„VIENPOL" גאר פון דער פירמע

פערלאנגט וויינער געבויגענע שטיהלען

FABRYKA KRZESEŁ GIĘTYCH

A. SZNURMAN

Zawadzka 5, tel. 117-78.

גאראנטירט מיט איהר שטארקייט און דויערהאפטיגקייט

צו בעקומען איז אלע מעבעל-געשעפטען

פאבריקס-לאגער אויף זאוואדזקא 5 5

עלעגאנטע דאמען און עלעגאנטע הערן

קויפען שיך נור ביי

A. Ogórek

ŁODŹ, ZAWADZKA 11.

וויכטיג פאר סוחרים!

צוליב די לעצטע שטרענגע פעראָרדנונגען פון דער פינאנץ-מאכט איז זעהר וויכטיג פאר יעדען סוחר ווי אמשנעלסטען איינצופיהרען

האנדעלס-ביכער

און דאס ערלעדיגט אמבעסטען דאס בעוואוסטע קאנצעסיאנירטע בוכפיהרונגס-ביורא פון

ס. בראווערמאן לאדז

17 פיעטריקאווער 17. טעל. 242-27.

אינפארמאציעס ווערען ערטיילט אומזיסט.

צום 63-טען געבורטסטאג פון אונזער ליבען טייערען לעהרער און דיריגענט ה'

מ. דארגוזשאנסקי

ווינשען פון טיפען קינדער-הערץ דער דאנקבארער

קינדער-כאר

פון דער סינאגאגע

נאך לאנגע, לאנגע געזונטע יאהר, צו ווירקען אזוי ערהאבען און עדעל דורך אונז, אויף אלע צוהערער מיט זיין גרויסער דיריגענטען-קונסט.

אכטונג שטעפער-מייסטער

היינט, זונטאג, דעם 4 מערץ 1934, פינקטליך 4 א זייגער נאכמ. קומט פאר אין לאקאל פון שטעפער-צעך, פאלודניאווע 4

א מאסען-פערזאמלונג

ט.א. 1) בעריכט פון שטרייק, 2) ווייטערדיגע שטעלונג, 3) פערשידענעס. — צוליב אייער אייגענעם אינטערעס ערשיינט מאסענווייז. דער שטרייק-קאמיטעט.

פערטרעטער

פון דער גאלאנטעריע-בראנזשע, וועלכע פאהרען אין וועג, זוך איך מיטצונעמען א גאנגבארע ארטיקעל פון אייגענער אויסארבייטונג. צו ערפאהרען 11. ליסטאפאד נומ' 76, וו. 1. 843

היינט, זונטאג, דעם 4. מערץ, 8 א זייגער אין אווענד קומט פאר אין די זאלען פון „וויזא" (שענקיעוויטשא 26)

דער גרויסער

פורים-באל

„עדלידע"

אונטער דער קינסטלערישער לייטונג פון ה' ב. יוד-קעוויטש (פליט פון דייטשלאנד) מיט פערשידענע אטראקציעס לטובת „מחזיקי חולים". אנהויב 8 אווענט

אונזער חשוב'ן מיטגליד פון ראט

ה' מאיר פרינץ און פרוי

צו דער פערלאבונג פון זייער טאכטער

פרל. בעלא מיט ה' סאלעק ליפשיץ

ווינשען פיל גליק און נחת

דער ראט, פערוואלטונג און דירעקטאריום

פון דער האנדווערקער-באנק

פיעטריקאווער 20.

מזל-טוב!

צו די תנאים פון

פרל. בעלא פרינץ

מיט ה' סאלעק ליפשיץ

ווינשען מיר א הארציגען מזל-טוב און א גליקליכע צוקונפט

835 ל. אדלערבערג און פאמיליע.

Dr. L. Suchowczycki

כירורג

נעהמט אן פריוואט

זגערזשער 1 (אמבולאנס אלטער מארק 15)

טעל. 123-47. נעהמט אן פון 6–8 אוו.

לעטשניצע-פרייזען.

Dr. med.

B. Robinzon

אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10,

טעל. 131-86.

נעהמט אן פון 3–4 נאכמיטאג און פון 7–8 אווענד.

קמח חטים כשר לפסח

תחת השגחת הרבינאט דפה

אונטער דער אויפזיכט פון היגען ראבינאט אין אונזער מיהל געכשר'ט און אזוי ווי ס'פאריגע יאהר וועלען מיר דאס שענסטע מעהל צושטעלען פאר אונזערע ג' קונדען, דערפאר נישט צו פערגלייכען מיט דער פראווינץ, וואס אויסער שלעכטעס מעהל און נישט שענעס, קענען זיי ביי דער ליפערונג נישט נאכקומען אזוי ווי מיר, וואס ערפילען יעדענס פערלאנג.

מיט אכטונג „ELEKTROMŁYN"

Łódź, Zakątna 47, tel. 147-40.

בעמ.: בעשטעלונגען ווערען אנגענומען פערזענליך אדער טעלעפאניש 147-40.

תברה „גמילת חסדים", מארינארסקא 15.

היינט, זונטאג, פ' ויקהל-פקודי, 4 א זייגער נאכמיטאג קומט פאר אין אייגענעם לאקאל אויף מארינארסקא 15 (קעלמא) דער גראנדיעזער

חנוך-ספר-התורה-פייערונג

מיט'ן אנטייל פון אנ'ערשטקלאסיגען חזן מיט א גוט איינשטודירט כאר. מיט רעדעס וועלען ארויסטרעטען בעוואוסטע לאדזער רעדנער. גרויסער דזשאז-ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון בעריהמטען קאמפאזיטאר ה' גאמפלעוויטש. מיר ווענדען זיך מיט א הייסען אפעל צו דער לאדזער יידישער בעפעלקערונג, ביי וועמען דער חנוך-התורה איז טייער, צו קומען מאסענווייז אנטיילצונעהמען אין אונזער גרויסער פייערונג.

די פערוואלטונג.

אכטונג! פרויען ווערען געבעטען צו קומען נאכן די ירידות ביז 4 נאכם.

ביטשריפטן-ביורא

פאר געריכטס- און אדמיניסטראציע-מאכט

ב. מאז,

פיעטריקאווער 10.

Dr.

Wajnberg

ספעצ. פון לונגען, הארץ און סקלעראז-קראנקהייטען

וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145

טעל. 126-02.

נעמט אן פון 9–10 פריה, 3–4, 8–9 אוו.

אנאנסען אין „נ. פאלקסבלאט"

האבען דעם גרעסטען ערפאלג.

נייע סענסאַציעס אין דער סטאַווי סקי אַפערע
געפונען 1200 טשעקען פון סטאַוויסקי'ן

פּאַריז, 3 (ספּ. טעל.)

די סטאַוויסקי-אַפערע איז ווידער אַרויף אויף דער טאָג-אָרדנונג. די פּאָליציי האָט איצט ענט-דעקט 1200 אָפּשניטען פון סטאַוויסקי'ס טשעקען, אַזוי אַז מ'וועט איצט קענען וויסען וועמען סטאַ-וויסקי האָט די טשעקען געגעבען.

די פּאָליציי וויל נאָך איצט נישט אָנגעבען ביי וועמען די אָפּשניטען זענען געפונען געוואָרען. נאָכן געפינען די 1200 טשעקען האָט די פּאָליציי בעקומען ידיעות, אַז אַ רייה בעקאַנטע פּערזענ-ליכקייטען ווילען אַנטלויפען פון פראַנקרייך, אויף דער פראַנצויזיש-שפּאַנישער גרעניץ האָט מען פאַר שטאַרקט די קאָנטראָל.

אַ נייע סענסאַציע איז דאָס פערשווינדען פון ציהרונג פאַר 10 מיליאָן פראַנק, וועלכע סטאַ-וויסקי האָט געהאַט ביי זיך.

לאָנדאָן, 3 (ספּ. טעל.)

דער קאָרעספּאָנדענט פון רייטער-אַגענטור אין פּאַריז גיט צו וויסען, אַז היינט איז נאָך אַ קירצען פערהער ביים אויספאָרשונגס-ריכטער גע-וואָרען אַרעסטירט די פרוי פון סטאַוויסקי'ן.

פּאַריז, 3 (ספּ. טעל.)

נאָך אַ קורצען פערהער האָט דער אויס-פאָרשונגס-ריכטער בעפוילען צו אַרעסטירען דעם אַדוואָקאַט ריבאָ. וועלכער ווערט בעשולדיגט אין אנטיילנעהמען אין סטאַוויסקיס אַפערעס.

פּאַריז, 3 (ספּ. טעל.)

די געוו. מיניסטאָרען קאַנט און פאַל באַנקור זענען נעמענס עס זענען דערמאָנט געוואָרען אין צוזאַמענהאַנג מיט דער סטאַוויסקי-אַפערע, האָבען אין דער פרעסע אָפּגעלייקענט, אַז זיי זאָלען האָבען ווען עס איז אינטערווענירט לטובת סטאַוויסקי, די געוו. מיניסטאָרען דריקען אויס זייער גרייטקייט צו געבען ערקלערונגען פאַר דער פּאַרלאַמענטאַרישער אויספאָרשונגס-קאָמיסיע.

סיר הערבערט סעמועל אין קאַמף
מיט די ענגלישע פאַשיסטען

לאָנדאָן, 3 (ספּ. טעל.)

סיר הערבערט סעמיועל, דער געוו. ענגלי-שער אינערן-מיניסטער האָט היינט געהאַלטען אַ גרויסע רעדע אין ניו-קאַסטעל, אין וועלכער ער האָט אָנגעוויזען אויף דער גרויסער געפאַהר פון די שוואַרצע העמדלעך, סעמועל האָט געפאָדערט פון דער רעגירונג אָנצוווענדען די שאַרפסטע פּאָ-ליציייאישע מיטלען געגען מאָסליס פאַשיסטען.

קאַטאַסטראָפאַלע פערפלייצונג אין רומעניען

בוקאַרעשט, 3 (ספּ. טעל.)

צוליב דעם, וואָס ס'איז פלוצלינג וואַרים גע-וואָרען, האָבען אָנגעהויבען צו טייען די שנייען און די טייכען האָבען פערפלייצט גרויסע שטחים, פיל דערפער געפינען זיך אונטערן וואַסער. די בע-פעלקערונג האָט געמוזט עוואַקואירט ווערען; די געפאַהר וואַקסט מיט יעדער שעה.

פערענדיגט דער שאָפערען-שטרייק אין פאַריז

פּאַריז, 3. (ספּ. טעל.) דער שטרייק פון די טאַקסי-שאָפערען, וועלכער האָט געדויערט איי-בער 5 וואָכען, האָט זיך היינט פערענדיגט. די שאָ-פערען האָבען דערגרייכט דאָס וואָס ס'וועט בילי-גער ווערען דער בענזין-טאַריף. אַ חוץ דעם וועט דער אַרבייטס-מיניסטער בקרוב אַדמיניסטרעטען מיט אַ פּראָיעקט וועגען רעגולירען די סאָציאַלע-פערזי-כערונגען פאַר שאָפערען.

פוּנאַנדערגעלאָזען דעם וואַרשעווער שטאַט-ראַט
וואָיעוואָדע קאַשטשאַלקאָווסקי — רעגירונגס-קאָמיסאַר

וואַרשאַ, 3. (טעלעפאָניש) אויפ'ן סמך פון אַרט. 69 פון געזעץ פון 23. מערץ 1933, האָט דער מיניסטאָרען-ראַט היינט בעשלאָסען אויפ'ן פאָר-שלאַג פון אינערן-מיניסטער, אַז פון היינט, דעם 3. מערץ ווערט דער שטאָט-ראַט און מאַגיסטראַט פון וואַרשאַ פונאַנדערגעלאָזען.

גלייכצייטיג האָט דער מיניסטאָרען-ראַט, אויפ'ן סמך פון אַרט. 73 פון זעלבען געזעץ בעשטימט דעם ביאַליסטאָקער וואָיעוואָדע מאַריאַן קאַשטשאַלקאָוו-סקי אַלס צייטווייליגער שטאָט-פּרעזידענט פון וואַרשאַ.

קאַשטשאַלקאָווסקי נעמט איבער זיין אַמט מאָרגען אַז.

אין עסטרייך איז נישט רוהיג
ערמאָרדעט דעם באַהן-אַרבייטער וואָס האָט אויסגעגעבן וואַלישן?

ווינן, 3 (ספּ. טעל.)

פון עטליכע פּראָווינץ-שטעט קומען אָן ידיעות, אַז די היטלעריסטען האָבען אָנגעהויבען אַ נייע סאַבאָטאַזש-אַקציע, וועלכע מאַכט גרויסע מאַטע-ריעלע שאָדענס.

צוליב דעם, וואָס מ'קען נישט ענטדעקען די שולדיגע, האָט די מאַכט פעראָרדנט, אַז נאָך יעדער געוואָרפענער פעטאַרדע זאָל מען אַפּפיה-רען 2 היטלעריסטען אין קאָנצענטראַציע-לאַגער.

אין גראַץ איז ערמאָרדעט געוואָרען דער באַהן-אַרבייטער, וועלכער האָט אויסגעגעבן דער פּאָליציי דעם אָנפיהרער פון שוץ-בונד וואַליש, ווי בעקאַנט איז וואַליש אויפגעהאַנגען געוואָרען. די מערדער פון באַהן-אַרבייטער זענען נישט ענטדעקט געוואָרען.

20 געוועזענע אַנפיהרער פון דער עסטרייכישער ס. ד.
ווערען געמשפּט פאַר מלוכה-פערראַט

ווינן, 3. (ספּ. טעל.) די פּאָליציי-אויספאָר-שונג געגען די פיהרער פון דער ס. ד. איז שוין פער-ענדיגט און די אַקטען זענען שוין איבערגעשיקט גע-וואָרען אין געריכט אַריין. 20 מיטגלידער פון צ. ק. פון דער ס. ד. וועלען געמשפּט ווערען פאַר מלוכה-פערראַט.

ווינן, 3. (ספּ. טעל.) דער געוו. סאָציאַל-דעמאָ-קראַטישער דירעקטאָר פון דער אין ווינען פאַזוליע-דער שטאָטישער אונטערנעהמונג פון בילינע קיכען „וועק", ה' קאַרל האַמערשלאַק, איז היינט אַרעסטירט געוואָרען.

מען וואַרפט איהם פאָר, אַז ער האָט פערשווענ-דעט בערך הונדערט טויזענט שילינג.

אַנטי-יודישע עקסצעסען אין אַרמסוואַלד
פּאָליציי אַרעסטירט שטורמיסטען

בערלין, 3. (יט"א טעלעגראַפיש) אין דער שטאָט אַרמסוואַלד זענען פאָרגעקומען אַנטי-יודישע עקסצעסען. די שטורמיסטען האָבען דעמאָלירט יו-דישע געשעפטען. עטליכע שטורמיסטען האָט די פּאָליציי אַרעסטירט.

סוף פון צאָל-קריג
צווישען פּוילען און דייטשלאַנד

וואַרשאַ, 3 טעלעפאָניש)

אין די נאָהענטסטע טעג וועט קומען צו אַ פערשטענדיגונג צווישען פּוילען מיט דער היט-לער-רעגירונג וועגען אָפּשטעלען דעם צאָל-קריג, וואָס ציהט זיך זינט דעם יאָהר 1925 צווישען פּוילען און דייטשלאַנד.

במשך פון די לעצטע טעג ברענגט מען דעם „פּאַט" זייער פיל אינפאָרמאַציעס. זעהט אויס, אַז די אונטערהאַנדלונגען האַלטען שוין ביים סוף. די דייטשע פרעסע ווידמעט די דאָזיגע אונטערהאַנדלונגען זעהר פיל אויפמערקזאַמקייט.

סענאַט אָנגענומען דעם מלוכה-בודזשעט

וואַרשאַ, 3. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָ-רעספּאָנדענט) דער סענאַט האָט פערענדיגט די אַרבי-טען איבער'ן פּרעלימינאַר-בודזשעט אויפ'ן יאָהר 1934/35. דער בודזשעט האָט נישט אַרויסגערופען קיין גרויסע דיסקוסיע און איז אָנגענומען געוואָרען אין דער דריטער לעזונג מיט אַ גרויסער מעהרהייט שטימען.

צום סוף איז אָנגענומען געוואָרען דאָס געזעץ וועגען בעהמען רעקרוטען. די נאָהענטסטע זיצונג פון סענאַט קומט פאַר מאָנטאָג.

אַרבייטסלאָזע דעמאָנסטראַציע אין ענגלישען פּאַרלאַמענט

לאָנדאָן, 3. (ספּ. טעל.) בעת דער היינטי-גער פּאַרלאַמענט-דעבאַטע וועגען צייטווייליגען ענג-ליש-סאָוויעטישען האַנדעלס-אָפּמאַך, האָבען אויף דער גאַלעריע פאַר'ן פּובליקום זיך דערהערט אויס-געשרייען: „נידער" מיט דער נאַציאָנאַלער רעגי-רונג"! „מיר זענען געוועזן צו געדולדיג"!

דאָס האָבען געשריגען אַ גרופּע אַרבייטסלאָזע, וועלכע ס'איז געלונגען זיך אַריינצובעקומען אויף דער גאַלעריע. נאָך אַ קורצע קאַמף זענען די בער-זייטיגט געוואָרען. אָבער שפּעטער האָבען זיך ווי-דערליכע מאָל איבערגעחזרט עהנליכע סצענעס.

גרויסע פּורים-פייערליכקייטען אין דייטשלאַנד
איינגעאָרדענט דורך די קהלות און „קולטור-בונד"

בערלין, 3. (יט"א טעלעגראַפיש) דער היי-יאָהריגער פּורים איז געפייערט געוואָרען פון די ברייטסטע יודישע שיכטען. ספּעציעלע פּורים-פייע-רונגען האָבען איינגעאָרדענט די קהלות און דער „קולטור-בונד".

מוראַ'דיגע פאַמיליען-טראַגעדיע אין סטאַניסלאַוואָוו
דריי קרבנות צוליב נויט

לעמבערג, 3. (ספּ. טעל.) אין סטאַניסלאַוואָוו האָט זיך אָפּגעשפּילט אַ מוראַדיגע טראַגעדיע אויפ'ן באָדען פון נויט און אַרבייטסלאָזיגקייט. די 20-יאָה-ריגע ביוראַליסטין ביי אַן אַדוואָקאַט, עווא שטריי-כער, איז בעגאַנגען זעלבסטמאָרד דורך וואַרפען זיך אונטער'ן צוג. זי איז אינגאַנצען צעשמעטערט געוואָרען. דעם זעלבסטמאָרד איז זי בעגאַנגען, ווייל זי איז די טעג געקינדיגט געוואָרען פון פּאָסטען און געבליבען אָהן מיטלען פאַר זיך און דער פאַמיליע, וועלכע זי האָט אויסגעהאַלטען.

מיט אַ פּאָר טעג צוריק איז דער פאָטער פון מיידעל בעגאַנגען זעלבסטמאָרד דורך פערסמען זיך. ווען די מוטער איז געוואָהר געוואָרען וועגען זעלבסט-מאָרד פון דער טאָכטער, האָט זי זיך אַראָפּגעוואָרפען פון דריטען שטאָק און געהרגעט געוואָרען.

דעמיסיע פון דער שפּאַנישער רעגירונג

מאַדריד, 3 (ספּ. טעל.)

די רעגירונג איז געווען געצוואונגען זיך אָנצוגעבען אין דימיסיע, צוליב אינערליכע רייבונ-גען. לכתחילה האָבען די מיניסטאָרען פון אינערע ענינים און פינאַנסען דעמיסיאָנירט (לעצטענס האָבען זיי אַרויסגעוויזען אַ געוויסע אומצופרידענ-קייט מיט דער נאַכגיביגקייט פון דער רעגירונג לגבי די אָפענע מאָנאַרכיסטען — רעד.).

דער מלוכה-פּרעזידענט האָט זיך אָבער אָפּ-געזאָגט אָנצונעהמען די דימיסיע פון די צוויי מי-ניסטאָרען און דערפאַר איז נישט געבליבען קיין אַנדער אויסוועג ווי דער, אַז די גאַנצע רעגירונג זאָל זיך אָנגעבען אין דעמיסיע.

פּאַריז, 3 (ספּ. טעל.)

פון מאַדריד ווערט געמאָלדען, אַז דער מלוכה-פּרעזידענט זאַמאָראַ האָט אַרויסגערופען צו זיך דעם געוו. פּרעמיער אַזאַנע. דער לעצטער האָט ערקלערט דעם פּרעזידענט, אַז לויט זיין מיינונג דאַרף מען דורכפיהרען נייע פּאַרלאַמענט-וואַהלען, ווייל אין איצטיגען פּאַרלאַמענט איז נישטאָ קיין מעהרהייט פאַר אַ ריין-רעפּובליקאַנישע רעגירונג.

פּאַריז, 3 (ספּ. טעל.)

פון באַרצעלאָנאַ מעלדעט מען, אַז אין דער שטאָט סאַבאַרעל איז אויסגעבראָכען אַ שטרייק פון זעכצען טויזענט טעקסטיל-אַרבייטער.

סאָוויעטישע עראָפּלאַנען אין לאַטוויע

ריגאַ, 3. (ספּ. טעל.) נעבען דווינסק האָבען געלאַנדעט 2 סאָוויעטישע עראָפּלאַנען מיט 4 פליע-הער, די פליהער ערקלערען, אַז זיי האָבען זיך פער-בלאָנדזשעט.

די אַנטי-היטלעריסטישע באָיקאָט-אַקציע אין קראָקאָ

וואַרשאַ (יט"א) דער צענטראַל - קאָמיטעט פאַר דער אַנטי-היטלעריסטישער ווירטשאַפטליכער אַקציע מעלדעט, אַז דער לאָקאַלער באָיקאָט קאָמיטעט אין קראָקאָ האָט ענטוויקעלט אַן אינטענסיווע באָי-קאָט-אַקציע. עס זענען פאָרגעקומען דריי גרויסע בעראַטונגען פון אימפּאָרטערען, פוטער-סוחרים און קירזשנערס, אויף וועלכע עס איז אייננשטימיג בע-שלאָסען געוואָרען צו פערשאַרפען די באָיקאָט-אַקציע.

עס איז אויך אָנגענומען געוואָרען אַ טעקסט פון אַ באָיקאָט-דעקלאַראַציע, וועלכע דאַרף פער-פליכטען דאָס גאַנצע יודישע סוחרים אין קראָקאָ. אויף די דאָזיגע פערזאַמלונגען זענען געוועהלט גע-וואָרען 2 בירגערליכע קאָנטראָל-קאָמיטעס, און יעדעס פון עס געהען אַריין פאָרשטעהער פון קאָמיטעט, סוחרים און האַנדווערקער. די דאָזיגע קאָמיסיע דאַרף גענוי נאָכקאָנטראָלירען די זאַפּאַסען פון די אַלטע דייטשע סחורות.

די קאָמיסיע איז שוין צוגעטרעטען צו דער אַרבייט, זי קאָנטראָלירט אויף אַ פּאָכמענישען שטייגער די אַלטע זאַפּאַסען אין די פוטער-לאַגערס ווי אויך אין די וואַרשטאַטען. גלייכצייטיג זאַמעלט די קאָמיסיע אונטערגעשריבענע דעקלאַראַציעס וועגען איבעררייסען די האַנדעלס-בעציהונגען מיט דייטשלאַנד.

דער קאָמיטעט האָט אויך בעשלאָסען איינ-צואָרדענען רעגולערע קאָנטראָל-בעזוכען אין משך פון דעם נייעם סעזאָן. די קירזשנער אָרגאַניזירען ספּעציעלע פערזאַמלונגען, אויף וועלכע עס וועט אַנגענומען ווערען דער פּרינציפּ און באָיקאָטירען יעדע יודישע פירמע, וואָס בעציהט סחורות פון דייטשלאַנד.

אָרטאָפּעדישער אַנשטאַלט

אָרטעזען, גאָרסעטען, אָר-טאָפּעדישע אַפּאַראַטען אַלער אַרט, לייכטע פּלאַט-פוס-איינלאַגען בלויז פון גיפּס-שמערצען אַלס נאָך גיפּס-אַבדרוק.

Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović

פּיעטריקאָווער 119, טעל. 224-81

לאדז 4 מערץ 1934

„נייער פאלקסבלאט“

לאדז 4 מערץ 1934

מאנארכיסטישע לופט אין עסטרייך

דאלפוס פערלאזט זיך שוין נישט אויפ'ן פעלקער-בונד

אין דער עוואלוציע פון עסטרייכישען קריזיס האבען זיך אן אנצומערקען נייע שטריכען, וועלכע זענען ביז איצט געווען באהאלטען אונטער'ן כאאס פון די געשעהענישען. דאלפוס איז, ווי ס'זעהט אויס, אפגעקיהלט געווארען צום געדאנק וועגען אריינמישען זיך פון פעלקערבונד אין גורל פון עסטרייך, און ער האט אנגעהויבען אפען זוכען א דערנעהנטע־רונג מיט די העסטאווראציע און מאנארכיסטישע קרייזען.

„פעטי פאריזיען“, וועלכע איז שטענדיג גוט איינ־פארמירט אין די ענינים פון דער אויסערליכער פא־ליטיק, גיט א זעהר גוטען אנאליז פון דער נייער ווענדונג אין דער לאגע און ברענגט גלייכצייטיג אינ־טערעסאנטע ידיעות, וואס זענען ביז איצט נישט גע־ווען בעקאנט.

די צייטונג דערמאנט, אז דאלפוס פראגע־באר לאך, וועגען זיין אפזיכט זיך צו ווענדען צום פעלקער־בונד, איז אויף א פערשידענעם אופן אויפגענומען געווארען אין פראנקרייך, ענגלאנד און איטאליען.

פראנקרייך האט געענטפערט אויף דאלפוסעס ארויסטריט קלאר און דייטליך: זייענדיג מסכים מיט דער מיינונג פון דאלפוס'ן וועגען דער סכנה, וואס דראהט עסטרייך, ראט זי איהם זיך צו ווענדען קיין זשענעווע און זאגט איהם די הילף צו די פולע אונטערשטיצונג.

ענגלאנד האט ארויסגעוויזען מעהר איינגע־האלטענקייט: דער אויסערן־מיניסטער סיימאן האט ערקלערט אין פארלאמענט, אז די ענגלישע רעגי־רונג גיט זיך אפ א דין וחשבון וועגען דער לאגע אין עסטרייך און אנערקענט די גערעכטיגקייט פון עסטרייכס ווענדונג צו דער ליגע. און דאך האט ענג־לאנד בולט בעטאנט, אז זי וויל זיך נישט ארויסזאגען וועגען עצם ענין ביז די זאך וועט נישט קומען פאר'ן פארום פון פעלקערבונד.

וואס שייך דער איטאליענישער רעגירונג, האט זי זיך עטליכע וואכען אפגעהאלטען פון ענטפער.

דאן האבען זיך אפגעשפילט די בלוטיגע גע־שעהענישען אין לינץ, גראץ און ווין, און דאס האט שטארק פערקאמפליצירט די לאגע, די סימפאטיעס, וועלכע דאלפוס האט געהאט אין איניגע מלוכות א דאנק דער ענערגיע, מיט וועלכער ער האט פערטיי־דיגט די אומאפהענגיגקייט פון עסטרייך, זענען בע־דייטענד געפאלען. די סיבה דערפון איז דער אופן, ווי אזוי עס איז אונטערדריקט געווארען דער סאציא־ליסטישער אויפשטאנד. ס'איז מעגליך, אז מוסאליני האט זיך גערעכענט מיט דעם אומשטאנד, יעדענ־פאלס איז אהן ספק, אז דער דוטשע האט געראטען דאלפוס'ן זיך נישט צו ווענדען קיין זשענעווע.

נאך דעם זענען געשעהען צוויי פאקטען, וועל־כע זענען ביז איצט געבליבען אונבעקאנט. פראנק־רייך האט געהאלטען פאר נויטיג ארויסצוטרעטען מיט א האפעלטען ציל: ערשטענס, צו מאכען א סוף צו די העפרעסיעס, פון וועלכע עס האט געמוזט ליידען די רעפוטאציע פון דאלפוסן אין אויסלאנד, צווייטענס, כדי כאטש ווי עס איז צו פערענטפער'ען און צו ערקלער'ען דאס שווייגען פון פעלקער־בונד.

עס איז דא א גרונד צו גלויבען, אז צווישען דעם ארויסטריט פון פראנצויזישען פארשטעהער ביים וואטיקאן און דעם פערמילדערען די רעפרעסיעס געגען די רעוואלוציאנערען אין עסטרייך, איז פער־האן א צוזאמענהאנג, א חוץ דעם איז דאס אויסאר־בייטען און פערעפענטליכען פון בעקאנטען ענגליש־פראנצויזיש־איטאליענישען מעמאראנדום, וועלכער האט בעשטעטיגט די נויטווענדיגקייט, אפצוהיטען די אומאפהענגיגקייט פון עסטרייך, געשעהען לויט דער איניציאטיווע פון דער פראנצויזישער רעגירונג, מען גיט איבער, אז לכתחילה איז דער מעמאראנדום גע־ווען געשריבען אין א גאר שטארקען טאן. דארט איז

געווען געווארען יונגע פעסטען שוילען פון די גרוי־סע מלוכות צו גאראנטירען די דאזיגע אומאפהענגיג־קייט. מוסאליני האט זיך פערזיכערט צום מעמאראנ־דום, אזוי ווי ער איז געווען צופרידען צו טון עפעס אהן דעם ווילען און וויסען פון דעם פעלקערבונד. דער־פאר האט דער ענגלישער קאבינעט, וועלכער האט גע־וואלדיג מורא געהאט פאר פעראנטווארטליכע ווער־טער, זיך געאמפערט איבער יעדען ווארט.

ווי ס'זאל נישט זיין האט זיך דאלפוס, וועלכער האט בעקומען מצד די גרויסע מלוכות אזא פער־שידענארטיגע בעציהונג, ווייזט אויס, אפגעזאגט פון געדאנק צו פאדערען דאס צונויפרופען אן אויסערגע־וועהנליכע סעסיע פון פעלקערבונד־ראט. און דער ווייל זואקסט די היטלעריסטישע געפאהר. פעהלענ־דיג די האפנונג אין זשענעווע, זוכט דאלפוס אונטערשטיצונג אין אנאנדער ריכטונג, אין וועל־כער?

אין מאדרידשלאנד האט מען צוריק אויפגע־שטעלט דעם דענקמאל פון פראנץ יאזעף'ן, וועלכער איז געשטעלט געווארען אין יאהר 1912 און איז אראפגענומען געווארען, ווען ס'איז פראקלאמירט געווארען די רעפובליק. די נייע קאנסטיטוציע, וואס ווערט איצט אויסגעארבייט און וואס וועט אינגיכען אריין אין קראפט, זעהט פאראויס, אז די אינטערעסען פון דער האבסבורגער־דינאסטיע וועלען ערלעדיגט ווערען גינסטיג.

די מאנארכיסטישע פארטיי האט ארגאניזירט מיט דער ערלויבניש פון האלפוסן א פערזאמלונג אין ווין, וועלכע האט געפאדערט, אז די האבסבורגער זאלען צוריקקומען. די רעוואלוציע בעטאנט, אז זי זעהט אין דאלפוסן און פיי'ען די גאראנטיע פון דעם, אז די פאדערונג פון די מאנארכיסטען וועט ערלע־דיגט ווערען.

„כל זמן די קייזערליכע פאמיליע וועט נישט צוריקקומען קיין עסטרייך, וועט געזאגט אין דער רעזאלוציע, וועט נישט געלונגען אפצוהאלטען די נאציאנאל־סאציאליסטען: מיר ווילען נישט האבען גארנישט געמיינזאמעס מיט היטלער'ן און מיט דייטשלאנד, נאר מיר שטרעבען צוריק אויפצושטעלען די היליגע רוימישע אימפעריע פון די גערמאנישע פעלקער“.

„דייטשלאנד, זיי גרייט צום קריג“

ווי אזוי די היטלעריסטישע רעגירונג האט געטון אלצדינג, אבי עס זאל נישט ערשיינען איז ענגלאנד א בוך פון א דייטשען פראפעסאר

פראפעסאר באנזע האט געטון דעם נאציא־נאל־סאציאליזם א בערישע טובה. אין דער צייט, ווען אלע גדולים פון דייטשען משיחים האבען געהאלטען אפען די מיילער און געטרוימיטערט וועגען איינגעהמען די וועלט, האט דער פראפע־סאר אנגעשריבען א בוך א. נ. „דייטשלאנד, גרייט זיך צום קריג“, אין וועלכען ער האט פארגעשטעלט דעם גאנצען עקספאנסיע־פלאן פון דריטען רייך: אין דאזיגען פלאן גייט אריין אויך די אנעקסיע פון עלזאס־לאטרינגען, שוועדען, האלאנד, א חוץ דעם ווערט אין בוך בעהאנדעלט דער פלאן פון אריינדרינגען אין ענגלאנד.

ס'איז לייכט זיך פארצושטעלען, וואספאר איינדרוק דאס דאזיגע בוך האט געמאכט אין אויסלאנד. צוערשט האט מען זיך אין די נאצי־קרייזען ווייניג איבערגענומען מיט דער עמפערונג פון איירפא, אבער שפעטער ווען דער „פיהרער“ און אלע אונטערפיהרער האבען אנגעהויבען צו דעקלאמירען בלויז וועגען שלום, איז דאס בוך פון באנזען ארויסגענומען געווארען פון פערקעהר.

איצט ערשיינט דאס בוך „דייטשלאנד, גרייט זיך צום קריג!“ אין אן ענגלישער איבערזעצונג.

וויקהעם סטיד, דער געוועזענער רעדאקטאר פון „טיימס“ דערציילט איצט אין „סענדעי טיימס“ וועגען די קונצשטיקלעך, וועלכע ס'האט אנגעווענדט די היטלעריסטישע רעגירונג, כדי נישט צו דערלאזען, אז אין ענגלאנד זאל פערעפענטליכט ווערען דאס דאזיגע הפקר־קאמפראמיטירענדע ווערק.

צום ענגלישען פערלעגער איז געקומען א בעזוכער א דייטש און האט איהם געפרעגט, ווי־פיל וועט ער פערלאנגען, אבי ער זאל זיך אפזא־גען פון פערעפענטליכען דאס בוך פון פראפ. באנזע. דער פערלעגער האט זיך געוואלט איבער־צייגען ווי ווייט מען איז אין בערלין בעאומרו־היגט צוליב דעם בוך און ווי גרויס עס איז דער אינטערעס, דאס בוך זאל נישט ערשיינען — ער האט דעריבער אנגערופען א גאר פאנטאסטישע סומע.

דער שליח איז נישט געווארען איבערראשט. ער איז אוועק און אין עטליכע טעג ארום האט דער פערלעגער בעקומען א בריף פון בערלין מיט אן איינלאדונג צו קומען קיין דייטשלאנד אויף „ענטגילטיגע אונטערהאנדלונגען“. דער פערלעגער

האט אויפ'ן בריף נישט געענטפערט.

דאן האט מען אנגעהויבען דעם פערלעגער צו סטראשען. אונטער'ן אויסרייד, אז באנזעס בוך איז אין דייטשלאנד פערבאטען, „האט דער דייטש־ער יוריסט געווארענט דעם ענגלישען פערלעגער, אז ער ריזיקירט, אויפ'ן סמך פון דער בערנער קאנווענץ, צו בעצאהלען א גרויסע סומע פאר די מאראלישע היזקות, וועלכע ס'וועט ליידען די דייטשע רעגירונג. נאך מעהר, אלע דייטשע פער־לעגער האבען בעקומען פון דער רעגירונג א פער־אָרדנונג איבערצורייסען אלע געשעפטליכע בע־ציהונגען מיט די ענגלישע פירמעס, אויב נאר דאס בוך וועט ערשיינען אין ענגלאנד.

ענדליך, פאראויסזעהענדיג דעם אנגריף פון די אלע מאסמיטלען, האט בערלין פעראָרדענט דער דייטשער אמבאסאדע אין לאנדאן צו פער־עפענטליכען אן אפיציעלע מעלדונג וועגען דעם, אז באנזעס בוך דריקט אויס די פערזענליכע מיי־נונג פון אויטאר און אז ס'איז נישטא קיין גרונד אנצונעהמען, אז דאס איז די מיינונג פון דער דייטשער רעגירונג.

דער חלה ליגט אויפ'ן האלז

די גזירות וואס גייען אויף יודען אין פוילען

יענעמס אומגליק זעהט מען לייכטער ווי דאס אייגענע. וועגען דער גרויס פון אייגענעם אומגליק דערוויסט מען זיך ערשט דעמאלט, ווען מען דערפיהלט עס לייטיש. דער קראנקער ווייסט נישט מייסטענס ווי שווער קראנק ער איז און וואס פאר א היילמיטלען אנצווענדען געגען דער חולאת.

מיר זאגען דאס אלץ אין צוזאמענהאנג מיט דער כוואליע פון נייע גזירות, וואס ווערען צוגע־גרייט געגען דער יודישער בעפעלקערונג. מיר רעדען וועגען די כוונות צו עטאטיזירען דעם

תבואה־האנדעל. וועגען גאנץ איינצופיהרען א בילדונגס־צענז פאר סוחרים. ערגער איז נאר מיט די געזעצען, וואס האלטען שוין ביים פערווירקליכט ווערען. דא ליגט דאך שוין באמת דער חלף אויף דעם האלז. גזירות אויף גזירות: אין יעדער שטאט וועט קענען עקזיסטירען נאר איין סוחרים־ארגאני־זאציע, נאר איין האנדווערקער־ארגאניזאציע. מילא דוכט זיך דאך אין פלוג, אז דאס איז נישט אזא אומגליק. פונקט פערקעהרט: מען קאן פטור ווערען! פון פערשידענע קאריעריסטען, וואס האבען ליב צו מאכען שבת פאר זיך און שפאלטען זיך צו דעם דאזיגען צוועק איינענע קרעמלעך. קומט אבער פאקטיש ארויס פון דער גזירה א גרויסע צרה. „ראזוואיניקעס“ וועלען זיצען אין איין ארגאניזא־ציע מיט יודישע סוחרים, פאבריקאנטען, מיט קליינהענדלער, ווי אזוי עס „דעקען זיך“ זייערע אינטערעסען מיטאיינאנד דארף מען נישט דער־צעהלען... אבער אין דעם שטעקט זיך נאך נישט אויס די גאנצע צרה.

די ארגאניזאציע מוז נישט אננעהמען יעדען אלס מיטגלידער און ממילא קען זיך טרעפען, אז אין די ארגאניזאציעס, וואו אנטיסעמיטען האבען די איבערהאנד, קענען יודען פערבלייבען מחוץ פון די ארגאניזאציעס, און די קאמפעטענצען פון די ארגאניזאציעס זענען לויט דעם געזעץ גרויסע. די דאזיגע סוחרים־צעכען וועלען רעגולירען די פרייזען אויפן מארק, וועלען זיך ארויסזאגען וועגען פערטיילען קאנצעסיעס אויף זייער פארשלאג וועט מען צוריקציהען קאנצעסיעס.

און אויב מיר האלטען שוין ביי קאנצעסיעס מוז דארף מען געדענקען, אז די יודישע בעפעל־קערונג ליידט גענוג צוליב דעם קאנצעסיע־סיסטעם אין יענע בראנזשעס, אין וועלכע ער איז שוין איינגעפיהרט געווארען. איצט וועט דער מיניסטא־רען־ראט קאנען איינפיהרען א קאנצעסיע־סיסטעם אין אלע בראנזשעס, די קאנצעסיע וועט ארויס־געבען די אדמיניסטראטיווע מאכט, איצט וועט דער גורל פון יודישען האנדעל זיין אפהענגיג פון א בעאמטען.

מיט גרויס ווהעטאג פערטראכטען מיר זיך וועגען שיקזאל פון די דייטשע און פון די עסט־רייכישע יודען. עס איז בערעכטיגט די מורא, אז אונזער לאגע ווערט נישט ווייניגער טראגיש, הגם ביי אונז איז דער פראצעס פון דער ענטוויקלונג צום שלעכטען א פאמעליכער. א נישט אגרעסיווער מען נעמט צו די נשמה בנשיקה, אבער פאקט דערפאר דארף די געגענווירקונג זיין א אינטענ־סיווע. לאמיר ווייניגסטענס נישט האבען דאן קיין טבה זיך צו מאכען פאָרוואורפען, און אויסנוצען יעדעס מיטעל — אין דער פארם פון אינטערווענ־צען ביי די מאסגעבענדע פאקטארען, אין דער פארם פון מאסען־פראטעסטען — וואס האבען דעם צוועק צו פערהיטען דאס אומגליק.

די יודישע לאגע איז א קאטאסטראפאלע. זאל דערפון וויסען א יעדער און אין ערשטער רייה די וואס האבען אויף זיך גענומען צו זיין די רעפרע־זענטאנטען און שליחי צבור פון יודישען פאלק. (ד)

פארשטעהער פון יודישע אנגעשטעלטע

אין דער העכסטער ארבייטער-פארשטעהערשאפט אין ליטע

קאונע, (י.ט.א.) די העכסטע ארבייטער־פארשטעהערשאפט אין ליטע, וואס וועט זיין דער איינציגער ארגאן אויך צו רעגולירען די ענינים פון די ארבייטס־נעהמער, האט בעשלאסען צו קאאפטירען צוויי מיטגלידער, פארשטעהער פון די יודישע אנגעשטעלטע אין ליטע.

אן אפאראט, וואס מאכט טויטע לעבעדיג

א וואונדערבארע ערפינדונג פון א סאוויעטישען געלעהרטען

„דיילי עקספרעס“ טיילט מיט וועגען א באמת וואונדערבארער ערפינדונג פון א מאסקווער פראפעסאר:

11 א זייגער אינדערטריה איז אויף איינער פון די מאסקווער גאסען אנועקגעפאלען א מענש פון א יאהר 42–43 און איז געשטארבען פון א הארצשלאג.

דער טויטער איז געבראכט געווארען אין שפיטאל אריין, וואו 2 דאקטוירים האבען קאנ־סטאטירט דעם טויט.

פראפ. סמירנאוו האט בעשלאסען אויסצופרו־בען אויפ'ן טויטען דעם אפאראט, וועלכען ער האט ערפינדען אויפצולעבען די טעטיגקייט פון אפגעשטעלטען הארץ. מ'האט ביים טויטען באלד געעפענט דעם ברוסטקאסטען און פערבונדען דאס הארץ מיט דעם אפאראט.

פונקט 11 א זייגער מיט 45 מינוט האט דאס הארץ ווידער אנגעהויבען צו קלאפען. 12 א זייגער מיט 10 מינוט האט דער טויטער געעפענט

די אויגען און אין צוויי שעה ארום האט ער שוין בעוויזען אלע סמנים פון לעבען.

דער אפאראט פון פראפ. סמירנאוו איז זעהר א קאמפליצירטער, דאס איז א קאמבינאציע פון קורצע ראדיא־כוואליעס און א כעמישער מישונג. נאך פיל עקספערימענטען אויף הינט האט פראפ. סמירנאוו גענומען אויספרובען זיין אפאראט אויף אויף מענשען און אלע מאל מיט ערפאלג.

פארן מיטארבייטער פון „דיילי עקספרעס“ האט סמירנאוו ערקלערט, אז אין יעדען פאל, ווען דער טויט איז נישט ארויסגערופען פון א קראנקהייט און דורך אויסשעפונג פון ארגאניזם, קאן דער מענש צוריק אויפגעלעבט ווערען, אויב די געהעריגע אפעראציע וועט אנגעווענדט ווערען מעצייטענס.

פראפ. סמירנאוו איז איצט אלט 60 יאהר. ער איז פון לאנג שוין א בעריהמטער געלעהרטער אין רוסלאנד.

ניי׳ע פאָלקסבלאַט

דאָס לאָדזשער לעבן

ניי׳ע פאָלקסבלאַט

זונטאָג 4 מערץ

אדר תרצ״ד

מערץ

זון־אויפגאַנג 6:21

זון־אונטערגאַנג 5.17

א קאַמף געגען אַנאָנימע האַנדעל

אָפיציעלער קאָמוניקאַט פון דער וואָיעוואָדזשטווע

(—) בעקאַנט איז, אַז אין דער וואָיעוואָדזשטווע, און מערן פּאַריזן פון וואָיעוואָדע ה׳ האַוקע־באָוואַק פאָר־געקומען אַ קאָנפערענץ געווידמעט דער פראַגע פון בעקעמפן די אַנאָנימקייט אין די טעקסטיל־אינ־דוסטריע.

אויף דער קאָנפערענץ, וואָס האָט געטראָגן אַ ריין־אינפאָרמאַטיווען כאַראַקטער האָבן זיך בע־טייליגט: דער דירעקטאָר פון דער פינאַנץ־קאַמער קוכאַרסקי, אַרבייטס־אינספּעקטאָר ווישיקאָווסקי, פאָרשטעהער פון דער האַנדעלס־קאַמער און פון פאַב־ריקאַנטען־פאַרבאַנדען.

עס איז דיסקוטירט געוואָרען די פראַגע וועגען דעם ווי עס איז שעדליך פאַר׳ן ווירטשאַפטליכען לע־בען דאָס, וואָס געוויסע האַנדעלס־אָפּעראַציעס טראָ־גען אַן אַנאָנימען כאַראַקטער. די דאָזיגע אַנאָנימקייט בעשווערט צ. א. זעהר שטאַרק די רעגולירע אויס־מעסטונג פון די שטייערן, און פיהרט אַריין אַ צו־טומלעניש אין די האַנדעלס־בעציהונגען.

אין רעזולטאַט פון דער דיסקוסיע זענען די פאָרשטעהער פון דעם ווירטשאַפטליכען לעבען גע־קומען צום אויספיהר, אַז דער האָזיגער שעדליכער מצב מוז ראַדיקאַל געענדערט ווערען, און דאָס קאָן געשעהען בלויז ביי דער ענגער צוזאַמענאַרבייט פון די ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס מיט דער מלוכה׳שער מאַכט.

די פּאָסטולאַטען פון די ווירטשאַפטליכע ספערען וועגען דעם דאָזיגען ענין זאָלען ענטגילטיג קאָנ־קרעטיזירט ווערען אין אַ מעמאָריאַל פון דער האַנ־דעלס־ און אינדוסטריע־קאַמער און פאַרגעשטעלט ווערען דעם לאָדזשער וואָיעוואָדע.

די לאָדזשער אינדוסטריע־פאַרבאַנדען

געגען דעם פאַרבאַנדס־צוואַנג און קאָנצעסיע אין האַנדעל און אינדוסטריע

(אג) אין שייכות מיט דער נאָוועליזאַציע פון אינדוסטריע־געזעץ אין דער ריכטונג פון איינ־פיהרען צוואַנגס צוגעהעריגקייט צו פאַרבאַנדען, ווי אויך פון קאָנצעסיאָנירען די אינדוסטריע, דער־וויסען מיר זיך, אַז די בעדייטענדסטע לאָדזשער פאַרבאַנדען גרייטען צו אַ מעמאָריאַל אין וועלכען זיי זאָגען זיך אָרויס געגען דער געפּלאַנטער נאָ־וועליזאַציע, אַנווייזענדיג, אַז די נאָוועליזאַציע וועט זיך שלעכט אָפּרופען אויף דער אינדוסטריע און האַנדעל.

בעזונדערס ערנסטע בעוואָרעניש ווערען בעמאַכט בנוגע דעם פאַרבאַנדס־צוואַנג ווי אויך די קאָנצעסיעס, ווייל דאָס וועט שטערען דער פרייער ענטוויקלונג פון האַנדעל און אינדוסטריע, ווי אויך בראַנזשען אָרגאַניזאַציעס.

פיר אופאַדלאַשטשען

געוואָרען פאַרעפענטליכט אין איין טאָג

פאַרגאַנגענעם פרייטאָג, האָט דאָס האַנדעלס־געריכט פאַרעפענטליכט 4 אופאַדלאַשטשען.

דער ערשטער אופאַדלאַשטש איז פאַרעפענט־ליכט געוואָרען דער ביוראָ־מעבעל־פאַבריק אין פאַב־יאַניץ און אויף די שותפים, יוסף לאַזאַנאָווסקי, יחיאל מאיר לאַזאַנאָווסקי, יהושע גינזבערג, מאיר גאָלד־קאָרן, הערמאַן קלאַס און זיסמאַן מייערטשיק.

דער טערמין פון פאַרעפענטליכען דעם או־פּאַדלאַשטש איז בעשטימט געוואָרען אויפ׳ן 15־טען פעברואַר 1934.

• • •

אויף דער זעלבער זיצונג איז פאַרעפענטליכט געוואָרען אַן אופאַדלאַשטש ד. אַרבייטער וואָהנונגס־קאָאָפּעראַטיוו „באפשוד“ דער טערמין פון ציישווייליגען פאַרעפענטליכען דעם אופאַדלאַשטש איז בע־שטימט געוואָרען אויפ׳ן 20־טען יאַנואַר 1932.

• • •

אַן אופאַדלאַשטש איז פאַרעפענטליכט געוואָרען דעם בעקערייַ־בעזיצער איגנאַץ ביליצקי, פיוטא 49. כ. ווערט איינגעזעצט אין אַרעסט.

• • •

דער פערטער אופאַדלאַשטש איז פאַרעפענט־ליכט געוואָרען דער פירמע „אוטאָ־דעמאַגס“. דער ציישווייליגער טערמין פון פאַרעפענטליכען דעם או־פּאַדלאַשטש, איז בעשטימט געוואָרען אויפ׳ן 2־טען מערץ 1934.

די סטאַווקע פאַר דהויזדינערשאַפט

וועט פאַרעפענטליכט ווערען אין צוויי וואָכען אַרום

(2) לויט ווי מ׳איז אינפאָרמירט אונז פון דער סאָציאַלער פאַרזיכערונגס־אַנשטאַלט וועט די הויך פון די סטאַווקעס פאַר דער הויז־דינערשאַפט פאַר־עפענטליכט ווערען אין צוויי וואָכען אַרום, ד. ה. אַרום דעם 15. ד. ח.

די הויך פון די דאָזיגע סטאַווקעס איז שוין טיילווייז בעאַרבייט געוואָרען, אָבער זיי מוזען נאָך בעשטעטיגט ווערען דורכ׳ן קרייז־אַמט.

די סטאַווקעס אין לאָדז וועלען זיין אומגעפעהר דיזעלבע, וואָס אין וואַרשע, אַזוי אַז זיי וועלען אין לאָדז אויסמאַכען אַנ׳ערך 6 זלאָטעס אַ חודש.

דעם לאָקאַל־שטייער

קאָן מען איינצאָהלען ביז׳ן 10־טען מערץ אָהן פּראָצענטער

(2) לויט ווי מ׳איז אינפאָרמירט אונז פון דער לאָדזשער פינאַנץ־קאַמער קאָן די ערשטע ראַטע פונ׳ם לאָקאַל־שטייער פאַר׳ן יאָהר 1934 איינגעצאָהלט ווערען אין די ענטשפּרעכענדע פינאַנץ־אַמטען אָהן פּראָצענטער פאַר׳ן אָפּשלעפּען.

פונ׳ם 10. מערץ וועט מען שוין דעם שטייער אַנהויבען איינצומאָהנען אויף אַ צוואַנגס־אופן, און דערביי וועלען צוגערעכענט ווערען די פּראָצענטער און די עקזעקוציע־קאָסטען.

חוץ דעם הויבט איצט אָן די פינאַנץ־מאַכט אויפצומאָהנען דעם לאָקאַל־שטייער פאַר דער פריה־ערדיגער צייט.

ביי דער געלעגענהייט דערמאָנען מיר, אַז בעפרייט פון צאָהלען דעם דאָזיגען שטייער זענען בלויז אַרבייטסלאָזע וועלכע וואוינען אין איין צימער און קיך מאַקסימום און קאָנען פאָרשטעלען אַן ענט־שפּרעכענדע לעגיטימאַציע פון פ. נ. פ. פ.

פון „אוזדראָוויסקא“

איינשרייבונגען צום 1־טען זומער־סעזאָן פאַר פרויען

קומענדיגען מיטוואָך, ד. 7. ד. ח. 3 נאָכמ. קו־מען פאַר די איינשרייבונגען צום 1־טען סעזאָן פאַר קראַנקע פרויען קיין „אוזדראָוויסקא“.

די קאַנדידאַטקעס דאַרפען זיך מעלדען אין דער פּעראַיינס־קאַנצעלאַריע מיט די פּעסער און פּאָטאָ־גראַפיעס.

געבוירען געוואָרען אַ פּערזע־הענישל מיט 2 קעפּ

(2) אין שטעטעל יעזוף, בזשעזשינער קרייז האָט איינע אַ פרוי געבוירען אַ קינד מיט צוויי קעפּ.

דאָס גאַנצע קערפּערל איז פולשטענדיג נאָרמאַל.

אין אַ פּאָר שעה נאָכ׳ן געבורט איז דאָס פּערזעהענישל געשטאָרבען, נישט קוקענדיג דערויף וואָס דער אָרויסגערופענער דאָקטאָר האָט זיך עס מיט כל הכוחות בעמיהט צו דערהאַלטען ביים לעבען.

דאָס טויטע קערפּערל פונ׳ם פּערזעהעניש איז אַרויסגעשיקט געוואָרען קיין וואַרשע.

DR. MED. H. LUBICZ

ספּ. פאַר הויט, ווענערישע און געשלעכטס־קראַנק.

צעגעלניאַנאַ 7 (פריהער 43), טעל. 141-32

עמפּפאַנגס־שעה׳ן 8–10, 12–2, און 5–8 זונטאָג און יו״ט 9–1. פאַר דאַמען בעזונדערער וואַרטע־זאַל

XXV XXV

גאַנץ לאָדז

גרייט זיך אויף דעם פייערליכען

קינסטלער־פּאַראַד

לכבוד דעם 25 יעהריגען מוזיקאַליש־ליטעראַרישען

יובילעאום פון

מ. קיפּניס

וואָס קומט פאָר מיטוואָך, דעם 7־טען מערץ ד. י. 8.45 אָוונט

אין זאַל פילהאַרמאָניע

עס נעהמען אָנטייל:

די בעריהמטע יוד. פאָלקס־לידער־זינגערין

זמרה זעליגפעלד

אויצערקאַנטאָר פון דער גרויסער טלאָמאַצ־קער סינאַגאָגע אין וואַרשע

משה קוסעוויצקי

ערשטער באַריטאָן פון דער וואַרש. אָפּערע

Eugenjusz MOSSAKOWSKI

בעקאַנטער אַרטיסט פון אַמעריק. יוד. ביהנעס

אירווינג דזשייקאָבסאָן

קאָנצערטמייסטער פון וואַרש. פילהאַרמאָניע

Mieczysław FLIEDERBAUM

דער יוביליאַר מ. קיפּניס

גרויסער קינסטלערישער כאָר פון קינסטלערישען געזאַנג־פעראיין „הזמיר“ אונטער דער לייטונג פון פּראָפ. י. זאַקס.

גרויסער קינסטלערישער כאָר פון געזאַנג־פעראיין „שיר“ אונטער דער דירעקציע פון פּראָפ. י. פייווישיס

ביים קלאַוויר: Dyr. J. HIRSZFELD oraz Dawidowicz - Lichtermanowa

בילעטען פון 1.50 זל. שוין צו בעקומען אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע.

צוגאַב־פּאַבאַר־קאָמיסיע

(א) דעם 15 ד. ח. 8 אינדערפריה וועט אויף פּיעטרקאָווער 165 אַמטירען אַ צוגאַב־פּאַבאַר־קאָמיס פאַר פּ. ק. או. לאָדז־שטאָט 1.

עס דאַרפען זיך מעלדען, די פּאַבאָראָוועצעס פון יאָהרגאַנג 1912 און עלטערע וואָס וואוינען אויפ׳ן שטח פון 2, 3, 5, 8, 9 און 11 קאָמי־סאַריאַטען, וועלכע האָבען נישט רעגולירט זייער מיליטער־פליכט, האָבען זיך נישט צוגעשטעלט צו אַ קאָמיסיע, און האָבען בעקומען נאָמענטליכע אויפפאָדערונגען פון דער לאָדזשער שטאָטישער סטאַראָסטווע.

דעם 19 מערץ לערענט מען נישט אין די שולעס

(2) דער לאָדזשער שול־אינספּעקטאָראַט האָט בעקומען אַ צירקולאַר, אין וועלכען עס ווערט מיטגעטיילט, אַז דעם 19 ד. ח. אינ׳ם נאָמענס־טאָג פונ׳ם מאַרשאַל פּילסודסקי קומען נישט פאָר די לימודים אין די שולעס.

עס וועלען בלויז אין די קלאַסען אָנגע־האַלטען ווערען געלעגענהייטס־שמועסן.

נייטעדיגע קאַנאַליזאַציע־אַרבייטען

(2) דעם 3 אַפּריל ה. י. הויבען זיך אָן די נייטעדיגע קאַנאַליזאַציע־אַרבייטען.

אין שייכות דערמיט וועט די קאַנאַליזאַציע־און־וואַסער־לייטונג־אָפּטיילונג ביי דער שטאָטי־שער פאַרוואַלטונג פון מאָרגען אָן צוטרעטען צו די אויסמעסטונגס־אַרבייטען פון די גאַסען, אויף וועלכע עס וועלען געפיהרט ווערען די נייטעדיגע קאַנאַליזאַציע־אַרבייטען.

פּערזענליכעס

דעם 8 מערץ ה. י. בעקומט קאַראָל יאָפּעל (דער זוהן פון בעוואוס. לאָדזשער אַלעקסאַנדער יאָפּעל) דעם דיפּלאָם פון באַזעלער אוניווערזיטעט אויף דאָקטאָר־מעדיצין.

זיין דיסערטאַציע — וועגען ווילד־געוויקסען, ווי ראַק־קראַנקהייט א. א. אויף די לונגען — האָט געפונען די פולע אָנערקענונג אין די וויסענ־שאַפטליכע קרייזען.

דער יונגער ד״ר קאַראָל יאָפּעל פאַרבלייבט דערווייל אין באַזעל, וואו ער וועט אַרבייטען אין דעם שטאָטישען שפּיטאָל.

אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט־דיזשורען

(2) היינט ביינאַכט דיזשורירען: א. פּאָטאַש (פּלאַץ קאָשטשעלני 10), א. כאַרעמזאַ (פּאָמאָרסקאַ 12), ע. מילער (פּיעטרקאָווער 46), מ. עפּשטיין (פּיעטרקאָווער 225), ז. גאָרטשיצקי (פּשיאַזד 59), ל. אַנטאָניעוויטש (פּאַביאַניצער 50).

7־יאָהריגע קינדער

מוזען זיך שוין איינשרייבען אין די פאָלקס־שולען

(2) דער לאָדזשער שול־אינספּעקטאָראַט האָט ערהאַלטען בעקומען אַ צירקולאַר, לויט וועלכען עס וועט פונ׳ם 10. ביז׳ן 13. אַפּריל פאָרקומען איינשרייבונגען פון 7־יאָהריגע קינדער (געבוירענע אין 1927) אין די היגע פאָלקסשולען.

עס קענען זיך אויך מעלדען עלטערע קינדער, וואָס בעזוכען נישט לעת עתה קיין שולעס.

לויט פּראָוויזאָרישע אויסרעכענונגען זענען אַ־זעלכע קינדער פאַרהאַן אין לאָדז צענה טויזענד.

Dr. Wołkowyski

4 ציגעל־גאַס 4, טעל. 216-90

נעהמט אָן אין הויט־ און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער־שוואַכע

אויפנאַהמס־שעה׳ן פון 8–1 מיטאָג און 5–9 אָוונט.

דירה־געלד וועט ביליגער ווערען

פעראָרדנונג פון מלוכה־פּרעזידענט זאָל בקרוב פּערעפענטליכט ווערען

די אַקציע פון די לאָקאַטאָרען־פעראייניגען וועגען פערבּיליגערען דירה־געלד האָט זיך איצט אַ ריכטיגען פון טויטען פונקט.

די אַקציע האָט אַלע אויסזיכטען אויף ערפאָלג. ווי מ׳איז אינפאָרמירט, וועט זיך באַלד ענדיגען די סיים סעסיע בעוויזען אַ פעראָרדנונג פון מלוכה־פּרעזידענט וועגען פערקלענערען דאָס דירה־געלד.

קאָנפערענץ אין דער האַנדעלס־קאַמער

וועגען פויליש־ענגלישען האַנדעלס־טראַקטאַט

נעכטען איז אין דער לאָדזשער האַנדעלס־קאַמער פאָרגעקומען אַ פּרעסע־קאָנפערענץ געווידמעט דער פראַגע פון צוגרייטען דעם פויליש־ענגלישען האַנדעלס־טראַקטאַט. אין דער קאָנפערענץ האָט אָנטיילגענומען דער דירעקטאָר פון אינדוסטריע־דעפּאַרטאַמענט ביים מיניסטעריום ה׳ קאַנדעל, דער פּרעזעס פון טראַקטאַטען־ראַט און הויפּט־ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס דעפּ. מינקאָווסקי, די דירעקטאָרען פון דער לאָדזשער האַנדעלס־קאַמער בייער, בערקאָוויטש א. א. דיר. קאַנדעל האָט אָנגעוויזען אויף דער נויטיגקייט צו ברענגען צו אַ הסכם און פּרעציזירען די אינטערעסען פון דער לאָדזשער טעקסטיל־אינדוסטריע מיט דער ביאַליסטאָקער אינדוסטריע בנוגע דעם עקספּאָרט. דאַן האָט נאָך געגעבען פערשידענע ערקלערונגען דעפּ. מינקאַווסקי.

ענדערונגען אין די פּרייזען

פון די בילעטען אויף דער זגערזשער טראַמוואַי־ליניע

(2) אויף דער ליניע לאָדז־זגערזש איז אַדורכגעפירט געוואָרען אַ נייער טראַמוואַי־טאַריף: ביז דער יאַגיעלאַנסקאַ גאַס, אויף וועלכער אַ בילעט האָט געקאָסט 25 גראָשען.

פון יאַגיעלאַנסקאַ גאַס ביז זגערזש וועט דער פּרייז פון אַ בילעט איצט אויסמאַכען 35 גר. אַנשטאָט, ווי עס איז ביז איצט געווען 60 גר.

גלייכצייטיג זיינען ביליגער געוואָרען בילעטען פון 2 קלאַס ביז ראַדאָגאָשטש, אַזוי, אז אַנשטאָט די ביז איצטיגע 55 גראָשען, וועט אַזאַ בילעט פון מאָרגען אָן קאָסטען 40 גר.

דער פּרייז פון די בילעטען אויף דער ליניע לאָדז—העלענובעק — אַדעלמובעק — זגערזש בלייבט דערווייל דער, וואָס איצט.

בעזונדערע הייל־אָפּצאָהלונגען

איז דער סאָציאַלער פערזיכערונגס־אַנשטאַלט וועט ביליגער ווערן

אין שייכות מיט די איבערוועגונגען און מעמאָרען וועגען די בעזונדערע אָפּצאָהלונגען פאַר מעדיצינען אין די סאָציאַלע פערזיכערונגס־אַנשטאַלטען, האָבען די לאָדזשער קלאַסען־פעראיינען דערהאַלטען די ערשטע נישט אָפיציעלען ענטפער פון וואַרשע.

ווי מ׳רעכענט, וועט דער אָפּצאָהל איבגאַנצען נישט אָפּגעשאַפט ווערען, דאָגעגען וועט מסתמא אין די נאָהענטסטע טעג אַרויס אַ בייע נאָוועלע צום אַרטסטאַוו לויט וועלכער די בעזונדערע אָפּצאָהלונגען וועלען פערביליגערט ווערען. די דאָזיגע ידיעה איז נאָך אָפיציעל נישט בעשטעטיגט.

4 ראַדיאָ־טייפּן

Rex

„פּרימוס"

„רעקאָרד"

„טראַנסאַצעאַניק"

און הילכער vox

קאָנקורענצלאָזע קוואַליטעט און פּרייז — ראַדיאָ־אַפּאַראַטער

RADIO REICHER, Piotrkowska 142.

אַ „מלאך" — אַ פּורים־שפּילער

וואָס בעגיסט דעם באַלעבאָס מיט עפּיס אַזוינס, וואָס הויבט נישט אָן צו שמעקען

(2) אויף דזשעוואַנאָווסקאַ 17 האָט עהעיגעכטען אין אָוונט פאַסירט אַן אויסטערלישער פאַל ביי דעם באַלעבאָס פון׳ם הויז אַ געוויסער טיקאַראַזוסקי.

פּורים, אין אָוונט, איז צו טיקאַראָווסקיין געקומען אַ פּורים־שפּילער, פערשטעלט אַלס אַ „מלאך" און אָפּגעזונגען אַ פּורים־לידעל... נאָכ׳ן אָפּזינגען דאָס לידעל האָט ער אויסגעשטרעקט אַ האַנד נאָך פּורים־געלד.

טיקאַראָווסקי האָט זיך נישט געאיילט צו געבען די נדבה, און דאַן האָט דער „מלאך" פון אונטער דער פאַלע אַרויסגעכאַפּט אַ כלי מיט עפּעס אַ שטינקענדער פליסיגקייט און בעגאָסען דעם באַלעבאָס...

עס איז ענטשטאַנען אַ טומעל, וועלכען דער „מלאך" האָט אויסגענוצט און איז ענטלאָפען.

„גראַף ראַדזיוויל" — זאַמעלט אַנאָנסען אין לאָדז

(אַ) פון דער לאָדזשער אינדוסטריע קרייזען בעקלאָגט מען זיך לעצטענס אויף דער פּלאָג פון אַנאָנסען אַקוויזיטאָרען פון וואַרשע, וואָס האָט פערפלייצט לאָדז. אַלע אַנגעזעהענסטע אונטערנעהמונגען ווערען פשוט בעלאַגערט פון פאַרשטעהער פון די פערשידענסטע וואַרשאַווער וואָכענבלעטער, וואָס שטרעבען זיך צו מאַכען פון לאָדז אַ קוואַל פון „פּרנסה". די דאָזיגע הערען לעגיטימירען זיך מיט לעגיטימאַציעס פון פיקטיווע צייטשריפטען, הויפּטזעכליך מיליטערישע. אין איינער אַ לאָדזשער פירמע האָט אַזאַ פערשוין זיך לעגיטימירט מיט אַ וויזיט־קאַרטע „גצוועזענער מאַיאָר", און אַז מען האָט איהם אָפּגעזאָגט צו געבען אַ גרעסערע סומע אויף עפּעס אַ אונבעקאַנט וואָכענבלעטל, האָט ער געדראָהט מיט נקמה און צאָרן פון די העכסטע פאַקטאָרען.

די וויזיט־קאַרטען פון דער דאָזיגער חברה זיינען געוועלדיג חוצפּה׳דיג. אין אַ גרויסער לאָדזשער פירמע האָט מען אונז געוויזען אַ וויזיט־קאַרטע אויף וועלכער עס האָט פיגורירט דער נאָמען „גראַף מאַגנציעשק ראַדזיוויל". לויט ווי מען מעלדעט אונז דערגרייכט די צאָהל פון אַזעלכע געסט אין פערשידענע פירמען ביז אַ טוץ טעגליך.

עס וואָלט כדאי געווען, אַז די מאַכט זאָל זיך מיט דעם ענין פּראַינטערעסירען.

קאָנפיסקירט דאָס בוך פון אַ לאָדזער שריפטשטעלער

מיר האָבען געהאַט מיטגעטיילט וועגען ערשיינען דעם בוך נאָוועלען פון יונגען און טאַלאַנטפולען לאָדזער שריפטשטעלער ראַפאַל לען „יוגענד הינטער קראַטעס".

לויט דער פעראָרדנונג פון דער וואַרשאַווער פּאָליציי־מאַכט איז דאָס בוך איצט קאָנפיסקירט געוואָרען.

ווי מיר מערען געוואויר, וועט אינגיכען ערשיינען אַ נייע אויפלאַגע פון דעם בוך.

Dr. med.

L. Berman

צעגעלניאַנאַ 15, טעל. 07־149

ספּעציאַל־אַרצט פאַר הויט־ און געשלעכטס־קראַנקהייטען, מענער־שוואַכע־בעהאַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג.

אַלע אַרט אַנאַליזען.

נעמט אָן פון 8—11 און 4—8 אָוונט. זונטאָג פון 9—1 ביינאַכט.

פאַר אונבעמיטעלטע — לעמעניצע־פּרייזען

יודיש קאַמעראַל־טעאַטער

פּלעץ 1. מאַי 2.

גאַסטשפּילען פון אַנסאַמבל פון וואַרשעווער „פּאַוויליאָן"־טעאַטער

אָנפיהרונג:

חיים סאַנדלער

היינט, זונטאָג, 12 פּאַרמ. און 9 אָוונט שפּאַנענדער ביהנע־רעפּערטואַר

דער אוֹרטייל

פון ס. לעוויטין

אכטונג: אַרבייטער און אַרבייטער־אינטעליגענץ

היינט, 12 פּאַרמ. גרויסע הנחה־פאָרשטעלונג

פּרייזען פון 50 גר. ביז 1 זל. ערשטע רייהע

בילעטען צו בעקומען פון 10 אַ זייגער פריה אין קאַסע פון טעאַטער.

פון קהלה

מיט׳ן היינטיגען טאָג, טרעט צו די קהלה־קאַנצעלאַריע צו די אַרבייטען, וועלכע זיינען פערבונדען מיט׳ן אַדורכפיהרען די פּסח־אַקציע. ביז דינסטאָג וועלען דויערן די פאָרבעריייטונגען און דאַן וועט זיך אָנהויבען די רעגיסטראַציע.

די בתי־תפילות, חברות און פעראיינען, וואָס ווילען גענייסען פון דער פּסח־אַקציע זיינען מחויב צו מעלדען אין משך פון 3 טעג, ד. ה. פון דינסטאָג דעם 6 ה.ח. ביז דאָנערשטאָג ד. 8 ה.ח. איינשליסליך אין די שעה׳ן פון 8—6 אָוונט אין דער קהלה־קאַנצעלאַריע, וואו זיי וועלען בעקומען די נעהעריגע רעגיסטראַציע־מאַטעריאַלען.

דער טערמין אויף צוריקברענגען די רשימות פון די רעגיסטרירטע איז בעשטימט געוואָרען אויף שפּעטענס ביז דינסטאָג ד. 13 ה.ח.

געעפענט דעם לאָקאַל פון דער יודישער געזעלשאַפט פאַר לאַנדקענטשאַפט

נעכטען פריה, האָט די פּאָליציייאישע מאַכט אין דער אַנוועזענהייט פון די פאָרשטייער פון דער געזעלשאַפט צוריק געעפענט דעם לאָקאַל, וועלכער איז געווען פערחתמעט העכער דריי וואָכען און די געזעלשאַפט איז צוריקגעשטעלט געוואָרען אין איהר טעטיגקייט.

פּלעצער אויף אַראָפּצופיהרען מיסט

(2) די לאָדזער שטאָטישע סטאַראָסטווע האָט נעכטען אַרויסגעגעבען אַ פעראָרדנונג, אין וועלכער עס ווערט אָנגעגעבען אַ רשימה פון פּלעצער, וואו מען קאָן אַרויספיהרען שניי, אייז און פערשידענע מיסטען.

וועגען אַקציען־געזעלשאַפטען

אַקציען־געזעלשאַפט „מיטראַנזאַ" אין לאָדז

אין מאָניטאָר פּאָלסקי נומער 48 פון 28. פ. ח. ד. י. איז פערעפענטליכט געוואָרען אַ נייער סטאַטוט פון דער אינטערנאַציאָנאַלער אַקציען געזעלשאַפט פאַר טראַנספּאָרט און שיף פאָהר „מיטראַנזאַ" בעשטעטיגט דורכ׳ן האַנדעלס און אינדוסטריע מיניסטעריום דעם 9־טען פעברואַר 1934. די אויפגאַבע פון דער אונטערנעהמונג איז צו עקספּעדירען לאַדונגען מיט דער באַהן, אָפּנעמען סחורות פון צאָהל אַמט. שיפען און פּאַרטען, אויספיהלען צאָהל פאָרמאַליטעטען מאַגאַזינירען סחורות און אויסשטעלען לאַגער בעשייניגונגען (וואַראַנט).

די אַלגעמיינע פערשריפטען וועגען די מיטלען און בעדינגונגען פאַר איבערפיהרען און מאַגאַזינירען סחורות אין עפענטליכען לאַגער הויז זיינען אויסגעאַרבעט אין רעגולאַמין פון דער אַקצ. געז. „מיטראַנזאַ" בעשטעטיגט דורכ׳ן האַנדעלס און אינדוסטריע מיניסטעריום.

צאָהל פאָרמאַליטעטען, ערלעדיגט די אַקצ. געז. „מיטראַנזאַ" אויפ׳ן סמך פון דער קאָנצעסיע וואָס איז בעשטעטיגט דורכ׳ן פינאַנץ מיניסטעריום.

ד״ר הערלער

ספּעצ. פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע

8 טראַגוטאַ 8, טעל. 170-89

נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט. זונטאָג פון 11—2 מיטאָג.

פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע־זאַל.

אונבעמיטעלטע — לעמעניצע־פּרייזען

Dr. med.

Z. Rakowski

ספּעציאַליסט פאַר אויערען, נאָז, האַלז און לונגען־קראַנקהייטען

פּיעטריקאָווער 67, טעל. 127-81

שפּרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7

נעהמט אויך אָן אין לעמעניצע זגערזשער 17 פון 11—1 און פון 2—3 נאָכמ.

פאַר׳ן פייניגען זיין זוהן...

(א) דער 58־יעהריגער סטאַניסלאַוו מילעווסקי פון יאַדלאָווע 10, איז נעכטען געמשפּט געוואָרען דורכ׳ן שטאָטישען געריכט פאַר׳ן איבערנאַטירליכען פייניגען זיין 15־יאָהריגען זוהן איגנאַצי, דורכ׳ן אויסהונגערען איהם און פערשפּאַרען איהם אויף לאַנגע טעג אין אַ פינסטערער קאַלטער קאַמער.

דער אַלטער פאָטער־אכזר האָט בעקומען צו זיצען 6 חדשים אין דער טורמע.

לאָדז פייערט דעם 25־יעהריגען יובל פון מ. קיפּניס

אין לאָדז ווערט געפייערט דער יובילעאום פון בעריהמטען יודישען פאָלקס־זינגער און זשורנאַליסט ה׳ מ. קיפּניס.

דער דאָזיגער גרויסער יום־טוב וועט פאָרקומען מיטוואָך דעם 7 מערץ אין פילהאַרמאָניע.

אין דאָזיגען קאָנצערט נעמען אָנטייל צ. א.: די יודישע פאָלקס־זינגערין זמרה זעליגפעלד, דער אָבערקאַנטאָר פון דער וואַרשאַווער סינאַגאָגע ה׳ משה קוסעוויצקי, ערשטער באַריטאָן פון דער וואַרשאַווער אָפּערע עגעניוש מאָסאַקאָווסקי. קאָנצערטמייסטער פון דער וואַרשאַווער פילהאַרמאָניע, ה׳ מיעטשיסלאַוו פלידערבוים, אַרטיסט אוירווינג דזשייקאָבסאָן, דער כאָר פון „הזמיר" אונטער דער ליישונג פון פּראָפ. י. זאַקס און דער כאָר פון „שיר" אונטער דער ליישונג פון פּראָפ. פּייווישיס.

באַדאַנוויזער באַלעט איז לאָדז

דאָנערשטאָג קומט פאָר דער פילהאַרמאָניע קאָנצערט פון בעריהמטען גרויסען ווינער „באַדענווייזער באַלעט", וועלכער איז שוין אין אונזער שטאָט איינינגע מאָל אויפגעטרעטען מיט אַן אויסערגעוועהנליכען ערפאָלג.

פון די פּוילישע טעאַטערס

אין שטאָטישען פּוילישען טעאַטער ווערט היינט 4 ביימאָג געשפּילט „איוואַר קרויגער" און אין אָוונט — „חבר" („טאָוואַרישמש").

* * *

אין פּאָפּולערני וועט היינט 4 ביימאָג און אָוונט געשפּילט די אָפּערעטע „די זינדיגע נאַכט".

אבסטרוקציע און זיינע פאָלגען

ווי דאָס שלאָגען פון בלוט אין קאָפּ אַריין, מיגרענע א. אַ. וו. פערשוואונדען שנעל נאָכ׳ן געברויך פון פּלאַנצונגס־פּילען קאַוועננאַ (Cauvina) די דאָזיגע פּילען, אָפּפיהרענדע און אַדורכרייניגענדע, פערלייכטערן די טעטיגקייט פון אָרגאַניזם.

פּרייז פון אַ שאַכטעלע, וואָס ענטהאַלט 30 פּילען 2.35 זל.

צו בעקומען אין אַלע אַפּטייקען.

ראַדיאָ־פּראָגראַם

זונטאָג, ד. 4־טען מערץ 1934

9 צייט־סיגנאַל, 9,05 גימנאַסטיק, 9,20 גראַמאָפאָן, ידיעות, 9,40 גראַמאָפאָן, 9,55 הויז־ווירטשאַפט, 10 גאָטעסדינסט, 11,57 צייט־סיגנאַל, 12,10 ידיעות, 12,15 מוזיק, פריהמאָרגען, 2 פּ... ליעטאָן, 2,15 גראַמאָפאָן, 2,30 גראַמאָפאָן, ... אוידיציע, 3,20 רעפּאָרטאַזש, 4 פרעהליכע אוי... דיציע פאַר קינדער, 4,30 גראַמאָפאָן, 4,45 פּאָ... עזיע, 5 שמועסען, 5,15 פּוילישע מוזיק, 6 אוי... דיציע, 6,40 מעלאָרעציטאַציע, 7,05 ספּאָרט קאָמוניקאַט, 7,10 פערשידענעס, 7,30 ראַדיאָ־... פאַר יוגענד, 7,45 רעפּערטואַר פון די טעאַטער קאָמוניקאַט פון לאָדז, 7,52 קאָנצערט, 8,50 אָוונט־ידיעות, 9 פעליעטאָן, 9,15 „אויף ... לעמבערגער פרעהליכע כוואַליעס", 10,15 ספּאָרט ידיעות פון די פּוילישע ראַדיאָ־סטאַציעס, 10,25 טאַנץ־מוזיק, 11 ידיעות און קאָמוניקאַטען, 11,05 טאַנץ־מוזיק.

בעפאלען יודישע מארק-הענדלער אין יאראטשין

איניגע שווער-פערוואונדעט — לאדזער הענדלער שטארק געליטן

װ א ר ש א (יט״א) דער צענטראל-פערבאנד פון יודישע קלייבהענדלער איז פוילען טיילט מיט דער יט״א: בעכטען איז אין יאראטשין (פויזנער קאנט) פארגעקומען א יאהר-מארק, צו וועלכען עס זענען, ווי געווענליך, געקומען אויך יודישע מארק-הענדלער. ביז 1 א זייגער בייטאג האט דער מארק געהאט א נארמאלען פערלויף, פלוצים האט זיך אויפ׳ן מארק בעוויזען א באנדע יונגען בעוואפענט מיט אייזענס און שטעקענס. די יונגען האבען ארומגעריגגעלט די יודישע הענדלער, אנגעהויבען זיי צו שלאגען און אויך דעמאלירען און צושטערען די ביידלעך מיט די סחורות.

די יודישע הענדלער האבען געמוזט אנטלויפען איבערלאזענדיג אויף הפקר זייער גאנצען האב און גוטס.

פאלגענדע יודישע מארק - הענדלער זענען שווער פערוואונדעט געווארען: יוסף שאכטעל און זיין זוהן, יצחק דעמבינסקי, ביגעם קאהן און לאה גאטליב. חוץ דעם זענען פיל יודישע הענדלער לייכט פערוואונדעט און צושלאגען געווארען.

די געשעהענישען האבען געדויערט ביז 3 בייטאג, ווען עס איז געקומען פאליציי, וועלכע האט מיט גרויס מיה צוטריבען די בעדייטענדע צאהל איבערפאלער.

געליטען האבען פאלגענדע לאדזער הענדלער: 1) איסער טשיסוויסקי, 2) ישראל עפשטיין, 3 לאה סאלאמען, 4) חנה ארנבאך, 5) גאטע אבזאץ, 6) יאקעל גראנשטיין, 7) הילל לענקאווסקי און נאך צעהנדליגער פערזאנען. דער היזק פאר די לאדזער הענדלער בעטרעפט פון 8 ביז 10 טויזענד זלאטעס.

דער צווייטער קליינהענדלער-פעראיין, אלטשטאט 10 האט רעגיסטרירט די היזקות און אונטערגענומען אן אקציע צו פערמיידען אויף להבא אזעלכע געשעענישען.

פון יודישען „קאמעראל טעאטער"

אין יודישען „קאמעראל - טעאטער" (אל. 1. מאי 2), ווערט היינט זונטאג געגעבען 2 פאר-שטעלונגען 12 פארמיטאג פאר ארבייטער-אינטע-ליגענץ און 9 אווענד ס׳ווערט געשפילט דאס שפאנענדע ביהנע-רעפערטואר „דער אורטייל" מיט חיים סאנדלער, חנה לעווין און ראזא סאנד-לער אין די הויפט-ראלען.

פון „חד גדיא"

היינט ווערט אין קאפע „קאפריז" (רוג פיעטרקאווער און שרודמיעיסקא) געשפילט 1 מאל פון האלב 11 א זייגער די אקטועלע פופען-רעוויע א. נ. ז׳מאסלעם נאדול, אדער מיט דער פוסטער טראפ"...

מעלדונגען

קאמוניקאט פון זשעטעקא.

צו אלע אונזערע מיטגלידער, פריינד און סימ-פאטיקער.

שבת, דעם 3. מערץ ה. י. איז ווידער געעפענט געווארען אונזער אפטייל, נאכדעם, ווי די י. ג. פ. ל. איז דורך די העכערע מאכט-ארגאנען צוריקגע-שטעלט געווארען אין איהר טעטיגקייט.

נאכדעם ווי די י. ג. פ. ל. איז העכער 2 וואכען געווען געשלאסען, טרעט איצט צו די פערוואלטונג פון דעם היגען אפטייל מיט דאפעלטע ענערגיע צו איהר ווייטערדיגער טעטיגקייט.

די פערוואלטונג גיט זיך אפ א דין וחשבון פון איהר שווערער און אחריותפולער ארבייט וועלכע עס שטעהט איהר אויסקומען צו טון, כדי צו פראפאגירען און ווי געהעריג צו אנטוויקלען די אידעע פון טו-ריסטיק און לאנדקענטשאפט ביי יודען, דאך געטריי איהרע פרינציפען, וועט זי ווייטער בישט מיד ווערען צו פראפאגירען די דערמאנטע אידעע צווישען דער יודישער בעפעלקערונג, וועלכע נויטיגט זיך אין טוריסטיק און לאנדקענטשאפט, מעהרער ווי וועל-כעס איז אנדערער פאלק. אין דער ערשטער רייה וועט אונזער פערוו. מאכען אלע איהרע אנשטרענגונגען אין דער ריכטונג פון צוריקבעקומען די אינדיווידו-עלע באהך־הנחות, כדי אזוי ארום צו דערמעגליכען יעדען איינציגען אמת׳ן טוריסט צו בעקענען זיך מיט׳ן לאנד און זיין שעהנהייט; צואמען מיט׳ן אנקום פון פריהלינג, ווערען פראיעקטירט א גאנצע רייה איבטערעסאנטע אויספלוגען אין און אויסלאנד, סיי מיט׳ן וואסער, סיי יבשהדיגע.

די פערוואלטונג לייגענדיג גרויס געוויכט אויף די לאנדקענטשאפט און קולטורעלע ארבייטען ביי אונזער אפטייל, איז זי צוגעטרעטען ארויסצוגעבען א גרעסערע מאנאגראפיע, געווידמעט דער געשיכטע פון יודען אין לאדז אין דער יודישער און פוילישער שפראך א. נ. „לאדזער יודען" פון בעקאנטען היס-טאריקער ד״ר פיליפ פרידמאן. דער ערשטער טייל פון דער דאזיגער מאנאגראפיע געפינט זיך שוין אין דרוק, און וועט דערשיינען אין משך פון די נאהענטסטע וואכען.

ביי אונזער אפטייל האט זיך אויך ארגאניזירט א וויסענשאפטלער-קרייז ארום וועלכען עס גרופירען זיך די אנגעזעהענסטע און פראמינענטסטע וויסענ-שאפטלער פון אונזער שטאט. דער דאזיגער קרייז האט זיך גענומען פאר אן אויפגאבע צו זאמלען, פארשען און וויסענשאפטליך בעארבייטען אלע מא-טעריאלען, וועלכע האבען א שייכות מיט דער יודי-שער היסטאריע, עטנאגראפיע, פאלקלאר, פאליטישע און עקאנאמישע פערהעלטנישען פון דער יודישער בעפעלקערונג אין דער לאדזער וואיעוואדשאפט.

די פערוואלטונג האט אונטערגענומען שריט ווייטער צו קאנטינואירען די וועגענטליכע ביילאגע טוריסטיק און לאנדקענטשאפט אין די „וואנט-צייטונג", וואו יעדער מיטגליד וועט האבען גענוגע בעריכטען פון די אפגעטהענע ארבייטען אין דערגרייכונגען אין דער געזעלשאפט.

עס וועלען אויך היי־יאהר לויט׳ן מוסטער פון די פערגאנגענע יאהרען, איינגעארדענט ווערען אונ-זערע טוריסטישע און זומער-אפרוהע-קאלאניעס, ווי אויך אלע אנדערע אימפרעזעס.

די פערוואלטונג וועט אויך אויף ווייטער דער-האלטען די אין אונזער געזעלשאפט שוין טראדיציא-נעלע פרייטאג-צונאכטיגע פארלעזונגען אויף לאנד-קענטשאפטליכע, ליטערארישע, וויסענשאפטליכע און פאפולערע טעמעס. די קורסען פאר יודיש, שפראך און ליטעראטור, און פרעמד׳שפראכען (ענגליש, פראנ-צויזיש און עספעראנטא) וועלען ווייטער פארטגע-זעצט ווערען.

די פערוואלטונג האפט, אז א דאנק דער אונטער-שטיצונג און מיטהילף פון אונזערע מיטגלידער, פריינד און סימפאטיקער, וועט זי אדורכפיהרען די שווערע און אחריותפולע ארבייט לטובת דער יודי-שער געזעלשאפט פון לאנדקענטשאפט.

* * *

היינט 5 א זייגער אווענט, וועט אין איי־נעם ג׳אקאל פארקומען א חברישער טיי־אווענד. איינ-גאנג פאר מיטגלידער און פערבעטענע געסט

א הנחה-פארשטעלונג אין שטאטישען טעאטער.

אויף פרייטאג, דעם 9. מערץ ה. י. ארגאניזירט די בארוכאוו-ביבליאטעק א גרויסע הנחה-פארשטע-לונג אין שטאטישען טעאטער פון דער סענסאציא-נעלע פיעסע דער „חבר". בילעטען פון 35 גר. ביז 2.30 שוין צו בעקומען.

דער סעקרעטאריאט גיט אויך ארויס הנחה-בילעטען אין די בעסטע קינאס, ווי אויך אין קא-מעראל - טעאטער. דער סעקרעטאריאט איז טע-טיג יעדען טאג אויף אל. קאשטשושקי 9, טעל. 191-50 פון 10 פריה ביז 10 אווענט.

יודיש טעאטער „פילהארמאניע" נארוטאוויטשא 20 טעל. 213-84

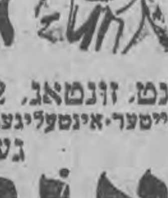

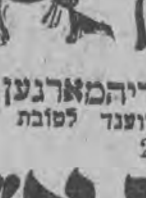

2-טע וואך פון רעקארד-ערפאלג! דער גרעסטער סוקצעס!

גאסטאויפטריטען פון די בעליבטע אמעריקאנער סטארס

מעי שיינפעלד און אירווינג דזשייקאבסאן

צוזאמען מיט׳ן גאנצען „פילהארמאניע"-אנסאמבל.

היינט, זונטאג, 2 פארשטעלונגען: 12 פארמיטאג ספעציעלער פריהמארגען פאר ארבייטער-אינטעליגענץ (פרייזען פון 50 גר. ביז 1.50) און 9 אווענד לטובת דער געזעלשאפט „משמרת החולים" לעגיאנוב 28

„אוי, אמעריקא"!

אכטונג! זונטאג, ד. 11 מערץ 25-יעהריגער יובילעאום פון ביהנע-טעטיגקייט פון פערדינסטפולען ארטיסט

דוד האמבורגער

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער.

ראדיא-ווינקעל

דער איינפלוס פון וועטער אויף ראדיא

דער היי־יאהריגער ווינטער איז אין היזיכט פון הערען ראדיא בישט דער ערגסטער. די גרויסען און אנדערע שטערונגען זענען די לעצטע צייטען נישט איבעריג שטארק, אזוי, אז מען הערט די ראדיא-כוואליעס גאר נישט קשה.

בייטאג קאן מען הערען א גאנצע רייה פון אויסלענדישע ראדיא-סטאציעס אויף די לאנגע כוואלען, ווי קאלונדבארג, ציזען, „ראדיא-פאריז" אסלא און פיל סאוויעטישע ראדיא-סטאציעס, אין דער ערשטער רייה די ריזיגע מאסקווער ראדיא-סטאציע „קאמינטערן", וועלכע איז די שטארקסטע אויף דער וועלט. אין אווענד הערט מען אויסגעצייכענט פיל צעהנדליגער ראדיא-סטאציעס אויף די מיטע-לערע ראדיא-כוואלעס.

נישט שטענדיג אבער הערט מען די אלע ראדיא סטאציעס גוט. גאנץ אפט דויערט עס צו עטליכע טעג, ווען דער אויפנאהם פון ראדיא-מוזיק אדער ווארט איז א שלעכטער, כדי צו געפינען די סיבות פון דער דאזיגער זאך בישט איינגאנצען אויפגע-קלערטער ערשיינונג, מאכען די געלעהרטע זייט א לענגערער צייט פיל פארשונגען אויף דעם געביט. די דאזיגע פארשונגען קומען פאר גלייכצייטיג אויף פערשידענע פונקטען פון דער ערד, אפטמאל ביי גאנץ שווערע אטמאספערישע בעדינגונגען.

שוין די ערשטע רעזולטאטען פון די דאזיגע פארשונגען האבען דערוויזען, אז דאס גוטע הערען פון ראדיא איז אבהענגיג פון דעם אונטערשיד פון די אטמאספערישע פערהעלטנישען אויף דער ערד און אויך אויף דער הויך פון 3,000 מעטער. עס האט זיך ארויסגעוויזען, אז אין די ערטער, וואו עס הערשט א נידעריגער אטמאספערישער דרוק, הערט מען גוט ראדיא, דאגעגען די ערטער, וואס זענען ארומגענומען מיט א הויכען אטמאספערישען דרוק, הערט מען ראדיא בעדייטענד ערגער. אזוי ארום קאן מען שוין היינט געניי פאראויסזאגען, צי מען וועט אין אווענד גוט אדער שלעכט הערען ראדיא.

וואהרשיינליך וועלען אלע ראדיא-סטאציעס אין קורצען, לויט׳ן ביישפיל פון די מעטעראלאגישע קאמוניקאטען, אנהויבען צו איבערגעבען זייערע ראדיא-הערער וועגען די מעגליכקייטען פון גוטען אדער שלעכטען הערען ראדיא יעדען אווענד.

אינטערעסאנט זענען אויך די פארשונגען, וואס די געלעהרטע האבען געמאכט איבער די שטערונגען אין ראדיא. עס האט זיך ארויסגעוויזען, אז יעדעס מאל, ווען אין דער לופט האבען זיך דורכגעטראגען שטארקע רייסענדע ווינטען און גרויסע מאסען קאל-טע לופט ווערען איבערגעטראגען פון איין ארט אויפ׳ן צווייטען, הערט מען באלד אין הער-טרייבער אדער אין הילכער א כאראקטעריסטישען קורצען קנאק „אזוי ווי אויף דער בראט-פאן" אט דאס פלוצלונגע איבעררוקען זיך פון קאלטע אדער הייסע לופט-מאסען האט א דעצידירענדען איינפלוס אויפ׳ן ראדיא אויפנאהם. די סטאטיסטיק האט דערוויזען, אז אין ביינציג פראצענט האבען די קאלטע לופט-מאסען א גינסטיגען איינפלוס אויף די ראדיא-כוואלעס. מיט דעם פערענטפערט זיך טאקע דער אומשטאנד, אז די ראדיא-סטאציעס, וואס געפינען זיך אין דער ריכטונג פון צפון-מזרח און מזרח הערט מען זעהר גוט; דאגעגען די ראדיא-סטאציעס, וואס געפינען זיך אין אנדערע ריכטונגען מיט ווארימערע לופט-מאסען הערט מען שוואכער.

דער פלירט צווישען יאפאן און דייטשלאנד

זייט א קורצער צייט לאזט זיך בעמערקען אין דער „לופט", ווי עס פלירטעווען צווישען זיך דייטשלאנד און יאפאן. אויף די ראדיא-כוואלעס שיקען זיך ביידע מלוכות די הארציגסטע גרוסען. אויסער דעם קומט אפט פאר א גענענזייטיגער אויסטויש פון די פראגראמען. אין ראדיא שטעלען אן די היט-לער-ליט יאפאנישע גראמאפאן-פליטען און דער יאפאנישער געזאנדטער אין בערלין האלט ביי דער געלעגענהייט א רעדע פאר די דייטשע ראדיא-הערער. דאס זעלבע קומט אויך פאר אין יאפאן, וואו די טראנ-סמיסיעס פון דייטשע פליטען ווערען געגעבען מיט אן איבלייטונגס-ווארט פון דייטשען אמבאסאדאר אין טאקיא.

די סבות פון דאזיגען אויסגעשפראכענעם ראדיא-פלירט דארף מען זוכען אין די אנאלאגישע פאליטישע פערהעלטנישען פון ביידע לענדער. סיי דייטשלאנד, סיי יאפאן זענען ארויסגעטרעטען פון פעלקער-בונד און זייער געמיינזאמער שונא איז סאוויעטן־רוסלאנד.

ראדיא-אפאראטען אין אלע שולען

די איטאליענישע רעגירונג האט אנערקענט ראדיא פאר א וויכטיגען פאקטאר אויפ׳ן געביט פון פאשיסטישער פראפאגאנדע.

צו דעם צוועק האט מוסאליני בעפוילען, אז אין אלע איטאליענישע שולען, מוז זיך געפינען א ראדיא-אפאראט.

דאס פאסט-מיניסטעריום איז שוין צוגעטרעטען אויסצופערטיגען א מאדעל פון אזא שול-אפאראט, וואס זאל אויפכאפען בלויז די איינציגע סטאציע פון רוים.

דער גאנצער פלאן פון ראדיאפאניזירען די אי-טאליענישע שולען וועט דורכגעפיהרט ווערען היי-יאהר.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי	—	—	—	77.00
3 פראצענטיגע	בוראוולאנע		—	41.75
4	„	דאלארובקא		—	52.50
7	„	סטאבילזאציע (אמ.)			57.00
8	„	ווארשאווער פאנד-בריף			53.50
8	„	לאדזער	„	„	48.75
ענגלישער פונט	—	—	—	26.96
דאלאר — אפיצ.	— 5.32	נישט אפיצ.	—	5.28
גאלד-דאלאר	—	—	—	9.04
גאלד-רובל	—	—	—	4.70
דייטשער מארק	—	—	—	2.10

רופטורען (ברוך-קראנקהייטען)!!

ספעציעלע הייל-גומי-באנדאזשען פון מיין מעטאדע לאקאליזירן ראדיקאל אונטער גאראנטיע אהן אפעראציע אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ווינטורען (ברוכען) פון אלע מינים ביי מענער, פרויען און קינדער.

דאס אראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך אנלייגען ספעצ-יעלע צוגעפאסטע בויך-באנדאזשען.

אויף אויסגעקרימטע רוקען-ביין (הויקערס) הייל-ארטאפעדישע גארסעטען, אויף אויסגעקרימטע פיס און קניה-ען, ביינער-שווינדזוכט הייל-ארטאפעדישע אפאראטען, אויף פלאטשיגע וועהטאגליכע סטאפעס (פלאטפיס)

ספעציעלע ארטאפעדישע וואקלאדקעס לויט גיפס-מאדעלען, קינסטליכע הענד אדער פיס.

ספעציעלער לאנשטאלט פאר הייל-ארטאפעדיע

Spec. Ortop. O. Petrykiewicz אויס לעמבערג

לאדז, פיראמאוויטשא 9 (פראנט פארטער) טעל. 177-09

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז ניטוועגדיג. (אין זגערזש אויף סלאווצקא 2 № און 4 № אייגענע הייזער)

א שטאט-רייזענדער

ענערגישער, גוט בעקאנט אין דעם בוים-וואל-פאבריקאציע, וויל ארבייטען פאר א לוין-וועבעריי, אפרעטור אדער אלס פער-קויפער ביי גארן. ערשטקלאסיגע רעפע-רענצען. אפערטען אין אנאנסען-ביורא פוקס, פיעטריקאווער 50 סוב. „G. W."

א גרויסען קוואנטום ברענהאלץ

גאנץ ביליג צו פערקויפען

ראקיטשינער 53, רוג אדעסקא.

Dr. med.

Z. Datyner

אוראלאג

ספעצ. פאר-נירען, בלאז און אורין-קראנקה.

ZACHODNIA 59a, tel. 148-95

נעהמט אן פון 3-2 און פון 8-6 אוו.

Dr. med.

Ignacy Grynberg

ספעצ. פאר אינערליכע קראנקהייטען

צעגעלניאנא 17, טעל. 174-15

נעמט אן פון 6 ביז 7 אוונט.

יאטשקאווסקי׳ס פאפולער-וויס. ביבליאטעק

פאר די לעזער פון

„נייעם פאלקסבלאט"

א גרויסע פרייזען-הנחה

דאס בוך: „דאס געשלעכט-לעבען פון אונזער צייט"

פון ד״ר מעד. איוואן בלאך צום פרייז פון 2.25 זל. אנשטאט 5 זל.

— 1-טער טייל —

א י נ ה א ל ט : 1) די עלעמענטארע דערשיינונגען פון דער געשלעכטס-ליבע, 2) די פע-קונדערע דערשיינונגען פון דער מענשליכער ליבע (טוה און הושים), 3) געשלעכטליכע אר-גאנען, געשלעכטס-דראנג, 4) די קערפערליכע געשלעכטס-אונטערשידען, 5) די פסיכישע סעקסועלע אונטערשידען און די פרויען-פראגע (מיט א הוספה וועגען דער געשלעכטליכער פילבאר־קייט פון דער פרוי, 6) דער וועג פונם גייסט אין דער ליבע, רעליגיע און סעקסועלי-טעט, 7) דאס ערא‌טישע בושה-געפיהל (נאקעטקייט און קליידונג), 8) די אינדיווידואליזירונג פון דער ליבע, 9) דער קינסטלערישער עלעמענט אין דער מאדערנער ליבע.

די סעקסועלע פראגע און פערבונדענע מיט דער פראגע פראבלעמען ווי הייראט, פרייע ליבע, פראסטיטוציע, בעקעמפונג פון וועגערישע קראנקהייטען זענען איצט בעווארען אקטו-עלער ווי ווען עס איז געווען. די נויטיגקייט פון א ענציקלאפעדיע, וועלכע זאל אומנעמען אלזייטיג די געשלעכטס-פראבלעמען ווערט אלץ נויטיגער. אין דער צייט ווען אין אויסלאנד איז ענטשטאנען א קאלאסאלע פאפולער-וויסענשאפטליכע ליטעראטור, וועלכע בעריהרט די פראגען, איז ביי אונז אויף דעם געביט גארנישט געווען, וואס זאל געבען דעם יודישען לעזער א אריענטאציע אויסער א פאר ביכלעך פון „סבלומרשטע דאקטוירים", וועלכע נישט נאר זיי לערנען דעם לעזער גארנישט, נאר ברענגען ביי איהם ארײַן א פולע דעזאריענ-טאציע. מיט דעם בוך ברענגען מיר ארײַן א אוצר פון וויסענשאפט אין א פאפולערער פארם פאר׳ן יודישען לעזער פון א מענשען, א אויטאריטעט אין דער פראגע אין אלוועלטליכען מאסשטאב. מיט דעם אויסשעפענדען מאטעריאל, איז דאס פון דאס בעסטע אויף דעם גע-ביט, וואס שטייט פיל העכער אפילו פון אזא בעריהמטען בוך ווי פארעל׳ס.

דאס בוך איז שוין צו בעקומען אין אדמיניסטראציע פון „נייעם פאלקסבלאט". פיעטריקאווער 21.

Marion Gering :רעזשי TEODOR DREISER היינט פרעזענטירען! דאונדערבארער מייסטערווערק פול מיט רייך לויט דער ערצעהלונג פון

(ס'לעבען פון די הינטערגעסלעך)

JENNIE GERHARDT

Paramont פון קלאנג-צוגאבע :אויסערן פראגראם — P. A. T. וי אויך אקטועליטעטען פון —

:אין די הויפטראלען SYLWIA SYDNEY, DONALD COOK

קלאנג-קינא
CAPITOL
זאוואדזקא 16

Ogłoszenie.

Zarząd Miejski w Łodzi niniejszem ogłasza, że zgodnie z § 2 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 roku (Dz. U. R. P. Nr. 51,1924 poz. 522) i stosownie do § 51 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 grudnia 1932 roku (Dz. U. R. P. Nr. 11/1933 poz. 71),

Preliminarz Budżetowy Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok administracyjny 1934/35

(administracyjny, szpitali, zakładów opiekuńczych oraz przedsiębiorstw) wyłożony zostanie do publicznej wiadomości na przeciąg 7 dni, licząc od dnia 5 marca 1934 roku, t. j. do dnia 12 marca 1934 roku włącznie w sali Głównej Kasy Miejskiej, okienko Nr. 1, Plac Wolności 14, w podwórzu, gdzie może być przeglądany przez płatników danin komunalnych celem wnoszenia spostrzeżeń i zarzutów.

Łódź, dnia 3 marca 1934 roku.

Komisarz Rządowy m. Łodzi

(—) Inż. W. Wojewódzki.

פאבריק פון שפולען און האליק-אויסארבייטונגען

Bracia SCHOLZ, dawn. (F. SCHOLZ)

1900 גרינדונגס-יאהר **Łódź, Nawrot 82** 1900 גרינדונגס-יאהר

דערמיט מאכען מיר בעקאנט, אז אונזער אונטערנעהמונג אונטער דער פירמע „פאבריק פון שפולען און האליק-אויסארבייטונגען". שאלץ פריהער פ. שאלץ איז פון דער קילינסקיגא 145 איבערגעטראגען געווארען

אויף נאווראט 82 איבערגעטראגען געווארען

נידריגסטע פרייזען.

אונזער לאגער איז מיט אלע האליק-אויסארבייטונגען אלער ארט פאר אינדוסטרי און האנדווערקער שטענדיג רייך פארזעהען. נידריגסטע פרייזען מיט אבצאלונג. מיר עמפפעהלען זיך דער ג' קונדשאפט

פאבריק פון שפולען און האלץ-אויסארבייטונגען
B-cia Scholz (dawn. F. Scholz) tel. 117-46

וויכטיג נייעס

פאר לאנג-געקליידעטע בעפעלקערונג!

איהר דארפט שוין נישט טראגען קיין סטאנדארט-מלבושים דען איך דער געוואוסטער געשעפטס-אנפיהרער פון דער בעוואוסטער פירמע ח. מענדראווסקי האט צוליב זיין אפרייזע נאך ארץ-ישראל ערעפענט א געשעפט פון

יודישע לאנגע מלבושים

מיט גוטע בעשטעלטע ארבייט און גאראנטירטע צופרידענהייט אויך פאר נישט טייערע פרייזען ווי מאנדייטער איך בעזיץ שטענדיג אויף לאגער אלערליי יודישע מלבושים אויך גאנצע אויסשטייערס פאר חתנים. — אויף פערלאנג ווערט אויסגעפערטיגט אין פערלויף פון 24 שעה. געדענקט די אדרעס:

אביגדור ווארטסקי, לאדז

פולנאצנא 5 אין הויף. סאלידע בעדינונג

וויכטיג פאר עלעגאנט געקליידעטע! אין מיין געשעפט ווערט אויסגעפערטיגט מלבושים לויט די נייעסטע פאסאנען.

OBWIESZCZENIE.

Dyrekcja Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi podaje do wiadomości Członków Towarzystwa, że na skutek polecenia Ministerstwa Skarbu, termin odbycia Zwyczajnego Ogólnego Zebrania Członków Towarzystwa, wyznaczony na 6 marca 1934 roku **został odroczony.**

Ponowny termin Zwyczajnego Ogólnego Zebrania Członków Towarzystwa podany zostanie do publicznej wiadomości.—

Łódź, dnia 2 marca 1934 roku.

קאנקורענץ!

צוליב'ן קריזיס זענען די פרייזען געווארען בעדייטענד פערקלענערט אין מיין פריזיער-אנשטאלט פאר דאמען און הערען

מ. קופקא, לאדז

פאלודניאווא 12 (ווינקל פילסודסקיעגא) טעל. 119-40

דאמען-סאלאן:		מענער-סאלאן:	
שערען	40 גר.	ראזירען מיט קאלאנסקע	15 גר.
אנדולאציע	80 גר.	שערען	30 גר.
אנדולאציע מיט שערען	1 זל.	שערען א יונגעל	20 גר.
וואסער-אנדולאציע		קאפ-וואשען	20 גר.
מיט קאפ-וואשען	1.50 זל.	מאסאזש	20 גר.
מאניקור 30 גר. שבת	40 גר.	א חוץ פרייטאג און שבת	

בעמערקונג: פרייטאג, שבת און יום-טוב זענען די פרייזען פון ראזירען **20** גר. שערען **40** גר. אין דאמען-סאלאן זענען די פרייזען פרייטאג, שבת און יום-טוב עטוואס געהעכערט.

דער דאמען- און הערען-סאלאן ווערט געפיהרט דורך די בעסטע פאכמענישע קרעפטען.

ערשטקלאסיגע בעדינונג! ביטע קומט און איבערצייגט אייך!

פערלאנגט אין די טאבאק-געוועלבער די בילוגע און דאך די אויסגעצייכענטע

גילזען מיט וואטע

צו פאפיראסען א. פ.

KRYZYSOWE PASCHALSKIEGO

א שאכטעל 25 שטיק - 5 גר.
" 50 " - 10 "

Dr. med.

Haltrecht

ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21

נעמט אן פון 8—1 מיטאג און פון 5—9 אבענד. זונטאג פון 10—1 בטאג.

עלעקטראטעראפיע.

פאר ארבייטסלאזע לעטשניצע-פרייז

קריינע אנאנסען

1 זלאטי אנאנאס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

אנ'ארט צו שלאפען פאר אינטעליגענטע יונגעלייט מיט אלע בעקוועהמליכקייטען מיט א בעזונדערען איינגאנג אפצוגעבען. פאלודניאווא 12, פראנט, 1 שט., וואוינונג 18.
847

פערשידענעס

א בעסערער מאן, געקומען פון דייטשלאנד, זוכט בעשעפטיגונג ביי וואס עס זאל נישט זיין פאר א קליינעם געהאלט. מיעלטשארסקיעגא 33, וואהנ. 15 היילבער.
831

א יונגע אינטעליגענטע פרוי זוכט בעשעפטיגונג, בעזיצט איינינע שפראכען פאר א קליינעם געהאלט. די אדרעס צו ערפאהרען אין אדמיניסטראציע.
832

Motory

na 3000 volt, 40, 30, 20 koni mechanicznych (fabr. A.E.G. i Bergman) i szereg mniejszych nisko napięciowych motorów okazyjnie do sprzedania.

Inż. J. Reicher i S-ka
Południowa 28, tel. 21-000.

בוכהאלטעריע, פיהרען האנדעלס-ביכער לערנט אויס גרינדליך פאר 25 זל. מאשין-שרייבען לערנט אויס פולשטענדיג פאר 10 זל., בוכהאלטער-בילאנסיסט נעמט אן צו פיהרען האנדעלס-ביכער אויף שעה. ביוראָ זאגעלניאנא 25.
835

א פלאץ מיט וואלד אין גלאוונא (ניי-אט וואצק) צו פערקויפען. טעלעפאנירט נומ' 241-68.
833

פרייע פאסטענס

ס'ווערט געברויכט פון זאפארט א גייהער צו א שטעפער. צו ערפאהרען ריבנא 15, וו. 4, פראנט.
841

לאקאלען

א געוועלב, א שטוב און א קיך אדער בלויז א געוועלב צו פערמיטען. צו ערפאהרען אויפ'ן ארט ביי ווארשאווסקי, בושעזשינער 57A. דעם פרייז איז געוואויר צו ווערען ביי ווייגמאן, זאוואדזקא 29.
839

אין א בעלעבטען פונקט איז א האלב געוועלב מיט א גרויס שויפענסטער זעהר ביליג צו פערמיטען, געאייגנעט אויף סאדע-וואסער און פרוכטען צו ערפאהרען אין ארט.

Mieszkania frontowe, cztero i 6-pokojowe słoneczne ciepłe do wynajęcia. Południowa 28

2 לאקאלען, גרויסע, פארטער, בעאייגענעט אויף א צווירנעריי, וועבשטול אנדערע מאשינען, נארוטאוויטשא 82, ביי דער רעמיזע. צו ערפאהרען שאכטעל-פאבריק פאלודניאווא 20.
948

א געוועלב מיט א צימער, אדער יעדעס בעזונדער צו פערדינגען, אלעיא 1-ער מאי 4. צו ערפאהרען ביים ווירט.

אנ'ארט צו שלאפען פאר 2 אדער 3 יונגעלייט ביי אנ'אנשטענדיגע פאמיליע אפצוגעבען. קילינסקיעגא 48, וו. 41.

Dr. med. **I. Gajst**

האט זיך איבערגעצויגען אויף

זגערזשער 40, טעל. 119-45

נעמט אן פון 10 ביז 11 און פון 5—6 אוו.

Zakład Leczniczy

POŁOŻNICZO - GINEKOLOGICZNY

ul. EWANGELICKA 18

(Sienkiewicza 83)

Ordynują: **Dr. med. Sz. Elgerowa i Dr. med. J. Baum**

Zapisy na porody I, II i III klasy.

TELEFON **107-23.**

כשר'ע קוך.

LECZNICA

chorób

uszu, nosa i gardła

מיט שטענדיגע בעטען

עס ארדינירען די דאקטוירים:

Dr. IMICH, Dr. WOŁYŃSKI

PIOTRKOWSKA 55

fr. I p., tel. 174-74.

Dr. med.

M. JAKOBSON

כירורג

מיליטערישער אסיסטענט אויף K. Ch. אשראדעק ולאטען

Spec. Chirurgja Kostna

(צובראכענע און אויסגעלענקטע ביינער)

D-ra STERLINGA 22

telefon 174-42. (נאווא-טארגאווא)

„OMEGA" לעטשניצע

פון דאקט. ירים-ספעציאליסטען

גדאנסקא 9, טעל. 142-42

ס'ווערט אנגענומען אויפ'ן ארט, וויזיטען אין דער שטאט. נאכט-הילף, ערצטליכע אנאליזען, קווארץ-לאמפ, רענטגען, דיאטערמיע.

בעראטונג 3 זל.

Dr.

S. Kantor

ספעציאליסט פאר סיפילים, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע

וואוינט יעצט

Piotrkowska 90, tel. 129-45

נעמט אן פון 8—2 נאכמ. און פון 4—9 אוו., זונטאג און יום-טוב פון 8—2 נאכמ.

Dr. med. **Niewiażski**

ספעציאליסט פאר סיפילים, טריפער און הויט-קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע

אנדזשעיא 5, טעל. 159-40

נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו. זונטאג און יום-טוב פון 9 — 1 פארמיטאג. בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען

זיכערע הילף און א רפואה!

אהן אפעראציע, אהן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיסונג פאר קראנקע אויף ברוכען, פאר מענער, פרויען און קינדער, פערשידענע קאליקעס אין גוף, פאר הויקערים אהן פיס.

פערלאזט נישט די קראנקהייט, ווייל דער ווינקעל-ברוך וואקסט גרויס ווי א מענשען-קאפ, און עס פאלט אראפ און דעם פיס איז דער קראנקער אין א גרויסער סכנה, דורך פערדרייען די קנאכען ווערט ער בעשעדיגט און שטערבליך. ספעציעלע גומענע הייל-באנדאזשען בעוויזען: זיכער דעם שהערסטען ברוך, אויך פאר הויקערים, ספעציעלע הייל-גארסעטען און אפאראטען פאר פערקרומטע פיס און פלאטפיס, ווי אויך קונסטליכע גומענע פיס.

עמפפאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אווענט.

אכטונג

זייט דעם ערשטען אקטאבער ד. י. ווערען אלע קראנקע אין מיין ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט נור פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט.

איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט

Specialist Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped

פון לעמבערג

Łódź, Wólczańska 10, tel. 221-77, front, parter.

מיט נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון די קראנקען-קאסע.

הערצליכען דאנק!

איך ערקלער הייערמיט, דאס 3 מאל בין איך געווארען אפערירט אויף מיין ברוך-קראנקהייט און יעדעס מאל אהן ערפאלג, אזוי אז איך בין געווען פערצווייפעלט, ביז איך האב מיך אין יולי 1932 געווענדעט צו דעם ספעציאליסט-ארטאפעד דיר. י. ראפאפארט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10 (פראנט, פארטער), בין איך מיט דעם מיר פערלעגטען ארטאפעד. הייל-באנדאזש זאפארט א בעזונדערע מעגש געווארען. זייט דאן פיהל איך מיך זעהר גוט און בין געזונט ווידער פאלשטענדיג פיזיש ארבייטספעהיג און בין. ועהר צופרידען, פאר העלפען איך דריק הייערמיט אויס מיין הערצליכסטען הייסען דאנק.

(—) ראבערט הארטמאן, לאדז, פאבריקאנט, פראנציסקאנער 34.

(45)

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה		
פאר'ן טעקסט — 8 גר. פרייטאג און ערב-יום-טוב — 24 גר. אין דער זייט-שפאלטען		
אין טעקסט — 40	— 60	4
נאכ'ן טעקסט — 12	— 16	

ליפער דער שטאט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

נעקראלאגען — 20 גר. א מ/מ (אין דער זייט) שפאלטען. קלענערע אנאנסען ביז 15 ווערטער 1 זל. יעדעס מעהרערע ווארט — 10 גר.

אבאנעמענטס-פרייז: אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט צושטעלען אין היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא 1 דאל.

מאנוסקריפטן, וועלכע ווערען נישט געדרוקט ווערען נישט צוריקגעשיקט. פאר'ן אינהאלט און שפראך פון די אנאנסען איז די רעדאקציע נישט פעראנטווארטליך. די אדרעסע פון אנאנסען אונטער פאסטקעסטל ווערט נישט אנגעגעבען.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Braustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 81.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman

ליידענסוועג פון א ייד.וואנדערער

א קרבן פון „אנגאלא=גליקען"

איך מיין ארטיקל „ווידערראמאל אנגאלא"*) האב איך קלאר און דייטליך באשריבן דעם איצטיגן שלעכטן מצב אין אנגאלא, און ערקלערט, אז עס איז געפערליך דארט צו בעזעצן פליטים פון דייטשלאנד. איך האב אויך געווארנט סתם־יודען וואס זוכן יעצט ביי דעם גרויסן יודען־קריזיס, עפעס אנ'ארט, עפעס א מקום־מקלט און מרחקים פאר ווייטער עקזיסטענץ־מעגליכקייט — דארט בישם צו פאהרען.

איך וויל דא איבערגעבן א פאקט פון אזא וואנדער־יוד, וואס איז אין יאהר 1912 געבליבן בכשלון געוואהרען דורך די צייטונגס־ידיעות פון די אנגאלא־גליקען וועלכע זענען פערשפרייט געוואהרען צווישען ליטווישע מענשען, און איינער א יונגער יודישער עמיגראנט פון ליטע האט געפרובט זיין מזל צו זוכען אין אנגאלא, און האט מיט גרויס מיה און מאטערניש זיך דערשלאגען ביז ליסאבאן און נאך גרויסע יסורים קוים מיט'ן לעבען צוריקגעקומען קיין פאריז.

— דער פראיעקט אנגאלא פאר יודישער עמיגראציע איז אין אנהויב יאהר 1912 ארויס; עשוואומען איך בין דעמאלט געווען טעטיג אלס דירעקטאר אין א ציגארעטען־פאבריק אין שפאניען. אין „הצפירה" איז איך יעדער צייט געדרוקט געוואהרען ארטיקלען „פרא און קאנטרא וועגען דער פראגע, אויב די יט"א (יוד. טעריטאריאליסטישע ארגאניזאציע) זאל זיך אין דעם פראיעקט אנכאפען און שיקען אן עקספעדיציע קיין אנגאלא אהער בישט. נאך דער זיצונג פון דער יט"א קאנפערענץ אין ווין, איז באשלאסען געוואהרען אנצונעהמען דעם פראיעקט און שיקען ספעציעל זיפס פראפ'עסאר גרעגאריי קיין ליסאבאן אום אויס־

*) זעה „נייער פאלקסבלאט" נומער 44.

פון אינז. שמואל שווארץ (ליסאבאן)

צופעליג ביי דער פארטוגעזישער רעגירונג די בעס־טע בעדינגונגען. זעלבסטפערשטענדליך האב איך מיך אין דעם ענין אנגאלא שטארק פעראינטערעסירט.

אין א געוויסען שעהנעם זומער־טאג רייצענדיג אין מיין צימער נאך מיטאג לויפט צו מיר אריין דאס דינסטמיידעל האלב דערשראקען און איז מיר מודיע אז דורכ'ן די קלאך איז אריינגעקומען עפעס א מין ווילדע בריאה, וואס זעהט אויס מעהר ווי א גזלן ווי א בעטלער. ער רעדט און רעדט און זי פער־שטייט קיין ווארט נישט.

זעלבסטפערשטענדליך, האט מיך אפילו נישט געקענט חלומען, אז עס קען גאר זיין א ייד...! ווי קומט א ייד נאך שפאניען? בפרט נאך אין אזא א פערוואָרפען שטעטעל וואס ליגט אין די הויכע קאנטאבער'ישע בערג ביי דער פארטוגעזישער גרענעץ? לאזט זיך אבער אויס — שטעלט איך פאר מיין פערוואונדערונג, — עס איז טאקע א ייד, א היימישער ייד, נאר אין וואס פארא שרעקליכען צושטאנד! אפגעריסען, אפגעשליסען, שמוציג כמעט בארפוס... נישט בחנם האט זיך דאס דינסטמיידעל אזוי שטארק דערשראקען. ווען איך האב דערקענט אז ער איז א ייד, האב איך, צו איהם אנגעהויבען רעדען יודיש. ער איז געוואָרען צוטומעלט... ער האט כמעט גע־חלשט פאר שמחה —

נאך דעם ווי ער איז אביסעל צו זיך געקומען און זיך ארומגעוואשען, איבערגעביטען און זיך אפ־געריהט, האט ער מיר דערצעהלט א לעבענס־געשיכטע זייבע, וואס האט אויסגעזעהן צו זיין מעהר א מין בבא־מעשה.

אליין האט ער געשטאמט פון ליטע — זיין נאמען האב איך פארגעסען — אלט איז ער געווען 26 יאהר. געלערנט אמאל אין דער וואלאזשינער ישיבה — נאר איבער מיליטער־דינסט איז ער אוועק קיין אויסלאנד און איז געקומען ווי היינט זאגט „ענדליך גליקליך נאך פאריז". דארט האט ער אויסגעלערנט היטעלמאכעריי און פערדינט צוזאמען פראנק א טאג. און זיך געלעבט גוט.

בימים ההם — דערצעהלט ער — האט ער געלייענט אין דער צייטונג וועגען אנגאלא־פראיעקט און זיך אזוי פערטיפט און איינטערעסירט, אז ער איז אריינגעפאלען אין אזא ענטוזיאזם אז ער האט בע־שלאסען צו פערלאזען פאריז און צו ווערען א „חלוץ אנגאלא".

כך הווה, אנגעפאר פאריזער היטעלמאכער האט ליקווידירט זיינע אינטערעסען, צוזאמענגעשטעלט א פאר טויזענט פראנק און איז אוועקגעפאהרען קיין ליסאבאן. אין ליסאבאן, די הויפטשטאט פון פארטוגאל וואס ער האט געדאכט דערגעהן וועגען אנגאלא, וואס געהערט דאך צו פארטוגאל. — לײדער א־בער, איז ער ווייטער פון ליסאבאן נישט געגאנגען.

וואס עס האט זיך מיט איהם אין ליסאבאן פאסירט און פארוואס ער איז נישט געפאהרען נאך אנגאלא קען איך מעהר נישט זאגען, — נאר דער סוף איז געווען אז אונזער „גריבער" פראגער האט פון זיין פיסטעל געלד געמאכט א תל. געוואלט ארבייטען אין ליסאבאן היטעלמאכעריי, געפרובט אהין מאשינען צום סוף געבליבען אהן פרנסה און מיט דער מאשין פשוט געשטארבען פון הונגער, הקיצור, ער האט געמוזט אלץ פערקויפען און געבליבען אהן מיטלען צום לעבען און זיך גע־נומען צוריקצוגיין קיין פאריז צופוס. —

זיין צוריקרייזע קיין פאריז איז ווירקליך געווען קשה כקריעת ים־סוף, און אזוי וואנדער'ענדיג א פאר וואכען איבער בערג און טאל איז ער הונגער'ענדיג און אויסגעמאטערט מעהר טויט ווי לעבעדיג אנגעקומען ביז צו דער שפאנישער גרענעץ. און צופעליג איז ער געווען אזוי נאענט צו מיר, אז בישם ווייט פון דארט בעפינט זיך א שטעטעל ארענסע און דארט געפינט זיך א ייד א געוועזענער דאן סאמועל (דאס האט מען מיך גערופען) און אזוי ארום האט ער זיך צוגעשלעפט ביז דא אהער מיט זיינע לעצטע כוחות...

אמת זאגענדיג איז מיר זיין גאנצער ספור־המעשה פארגעקומען פעדעכטיג. איך האב גערעדט כמעט אז ער וויל מיט זיין אויסטערלישע דערציילונג הערויסקען מעהר רחמנות ביי מיר...

כדי איהם צו פרובען האב איך איהם אויסגע־פרעגט דורך וועלכע שטעט ער איז דורכגעגאנגען פון ליסאבאן ביז שפאניען. האט ער מיר געענטפערט, אז ער איז אדורכגעגאנגען א פארט־שטאט וואס הייסט „לשונות", איך פרעג איהם ווייטער, אזוי ווי ער האט געוואוינט אין פאריז, א פאר יאהר ווי ער דערצעהלט, צי קען ער אביסעל פראנצויזיש — זעה איך אז ער איז, ווי מען זאגט, ביי אונז „המכה בעברתו", געהערגט אויף דער פראנצויזישער עברי!...

— מיינט איהר טאקע, — האט ער געזאגט מיט א שמייכעל — אז איך פאריז רעדען די יודען פראנ־צויזיש? עס הייבט זיך נישט אן! צווישען זיך רעדט מען מאמע־לשון און מיט קריסטען רעדט מען מיט די הענט.

אזוי האט ער מיר איבערגעגעבן קאמישע בעשרייבונגען איבער פאריז גופא. דארט ווערן אלץ גערופען בלויז מיט יודישע נעמען למשל, „רוועלעס גאס" (רוע דע רוואלי), „בולוואר שבת־טעפעל" (בול וואר סעוואסטאפאל), „מגדול ופל", (איפעל־טורעם) איך האב אנגעהויבען צווייפלען אין זיינע מעשיות, דאך האב איך איהם אביסעל מלבוש ערומים גע'ווען און בעזארגט א פרייען בילעט ביז פאריז, און א פאר „פעזעטעס" אין דער טאש און — ווישכחהו...

איך וואלט איבערגעבען שוין אין דעם יוד גע־האט פארגעסען, ווען נישט דאס, וואס איך א פאר יאהר שפעטער איז מיר אליין אויסגעקומען מגולגל־צו ווערען קיין ליסאבאן און דא האב איך באגע־פרעגט וועגען אזוי א פערשוין, מיט א מאשין פון היטעלמאכעריי און געוואר געווארען אז אזא מאן וואס זיין פלאן איז געווען צו פאהרען קיין אנגאלא און זיין עולה רגל זיין פון ליסאבאן קיין שפאניען איז טאקע אמת וצדק, וואס שייך וועגען די שטאט „לשונות" וואס ער האט דערמאנט, איז טאקע דא אזא פארטשטאט, זי הייסט אבער בישט „לשונות" נאר „לעושאענס".

בעדייטענד פערגרעסערט די צאהל בענק

וואס קענען ארויסגעבען גאראנטיס־שיינען פאר עולים

יר ו ש ל י ם (יט"א) נאך לאנגע פערהאנד־לונגען פון דער א"י־עקזעקוטיווע פון דער יודישער אגענט האט די א"י־רעגירונג איינגעשטימט צו פערגרעסערן די צאהל בענק, וועלכע זאלען בע־רעכטיגט ארויסצוגעבען גאראנטיע־בעשייניגונגען פאר די עולים פון דער קאפיטאליסטען־קאטע־גאריע. אין נאוועמבער 1933 האט די רעגירונג געגעבען די דאזיגע פריווילעגיע בלויז די פינף פאלגענדע בענק: „אנגלא־פאלעסטין באנק", באר־קליס באנק, אטאמאנישע באנק, „באנקא די ראמא" און די ערשטע באנק. דאס האט פעראורזאכט גרויסע שוועריגקייטען די עולים, וועלכע האבען געדארפט ליגען זייערע דעפאזיטען אין אנדערע בענק, איצט האט דער הויך־קאמיסאר פערארדנעט, אז ארויסגעבען גאראנטיע־שיינען פאר עולים זאלען בערעכטיגט אלע בענק מיט א קאפיטאל פון מינ־דעסטענס 10,000 פונט. אויב די עקזיסטירען שוין 10 יאהר, ווי אויך אלע בענק מיט א קאפיטאל פון העכער 25,000 פונט אנגאבהענגיג דערפון ווי לאנג זיי עקזיסטירען.

VARIETE - DANCING
TABARIN
Narutowicza 20
Tel. 150-66 i 154-60.
היינט און פאלגענדע טעג
פרעמיערע!
פון 5 ביז 9 אווענד „FIVE" פון 5 ביז 9 אווענד
פון 9 א גאנצע נאכט
Kabaret - Dancing
10 וועלט= אטראקציעס 10
פרייזען רעדוצירט!
איינטריט פריי!
30 פראצענט ביליגער!
קומט און איבערצייגט אייך!

קלאנג-קינא=טעאטער
ZACHĘTA
זגערזשער 26
היינט און פאלגענדע טעג!
גרויסער דאפעלטער שלאגער־פראגראם!
— I. —
אויף דער פרוי'ס בעפעהל
דראמע פון אן'אומגעוועהנליכער פרוי
אין דער הויפט־ראלע
POLA NEGRI
אויסער'ן פראגראם:
„פאלאץ אויף רעדלעך"
אין דער הויפט־ראל:
K. KRUCZKOWSKI

דעם לעבען ענטקעגען...

א קאפיטעל פון ראמאן „אויף פעלדער" פון יודישער קאלאניזאציע אין ראטענפערבאנד

פון פרץ הירשביין*)

לאגע איז אומעטיג געווארען; נאך די פריה איז אויף א ווייכע אויסגעווייגט פון פנים.

לערנער האט עס בעמערקט און געוואלט אויפ־רייטען איהר געמיט:

— אוודאי, חברטע ברעווער, איז איצטער זיבער, איצטער איז א פויער גלייך מיט דער ערד. איהר, חברטע לאגע, זענט אויך געזעצן אין דער ווינטער זריעה... איהר האט געזעהן ווי גרין דער ווייץ קוקט ארויס פון'ן אונטער'ן שניי? זייט נישט אומ־מעטיג, כאפט זיך אריין אין אויטאמאביל, וועלען מיר צופאהרען צו די קאוואלסקיס!

— איך געה נישט, צו זיי.

— וואס איך הער!

— מיר האבען זיך נישט געקריגט; פשוט, נישט־טא קיין שלום צווישען דעם האמער און סערפ, כא־כא־כא!

— ווער איז דאס דער האמער?

— אוודאי, איז אונזער עלטסטער נאך אלץ דער שמיד, נאך אלץ דאס בן־יחידל ביי דער רעוואלו־ציע; און מיר, די קלאסירטע, ארער קינדער פון דער קלאסירטע, — וואס מאכט עס אויס. וואס מיר האבען דער רעוואלוציע גוט געדיענט און אנגענומען פון איהר טרוקענע און נאסע קלעפ...

— ווי, איהר רעדט נישט איינס צום אנדערען?

— אפשר רעדען מיר.

— זעצט זיך אריין אין אויטאמאביל; קומט, איך וועל מאכען שלום צווישען סערפ און האמער.

— איך דאנק אייך, זעהר, פאהרט אהין אליין. איך וועל ווארטען אויף אייך אין שטוב וועל דער־וויילע צוגרייטען טיי.

לערנער האט א ווייל אנגעקוקט לאגען. איהר לעצטע ווערטער האט ער גוט בעגומען. לערנער האט עס בעטראכט פאר א פלאן. וואס דא, ביי דער ערד, הערשט אזוי שארף די קלאסען־שנאה.

— דאכט זיך, די רעוואלוציע האט א גאנצע מענשהייט צעאקערט, ווי מען צעאקערט א נישט־גלייך שטיק ערד; צעאקערט און פערבראנזעוועט קיין קרומקייטען זאלען נישט זיין... הפנים, נישט גרייכג קומט אן אויסצוגלייכען די קרומקייטען ביי דער מענשהייט. הא, וואס זאגט איהר, חברטע ברעווער, — האלט איהר איך נישט אפטימאל אין הארצען צו־גרויס?

— א, אונזער גרויסהאלטען זיך, מ'שטייבסגע זאגט... קען זיך גרויסהאלטען דער קראי־קוסט, וואס שטעקט אטא דארטען ארויס פון אונטערן שניי? שטערט איך נישט, חבר לערנער, איהר האט אייערע פליכטען; אפשר ווערט איהר אריינגעהן צו אימיצען אן חורש, אפשר ביי די קרעטשמערס ווערט איהר זיין, וועל איך צוקומען.

— מאכט שוין און איך וועל דעם עלטסטען איי־ערען ברענגען צו אייך...

— דאס וועלען מיר זעהען, פאהרט נאך אזוי אוועק, כ'האב אייך עפעס צו דערצעהלען...

לערנער האט אנגעקוקט לאגען. דאס פריהערדי־גע אויפלעבען און די ענערגיע וואס האט געשפרו־דעלט אין איהר פנים, זענען אויסגעלאשען געווארען דייך בליק איז געפאלען אויף איהר ווייסען שטעקט, וואס האט זיך דורכגעבראכען פון אונטער שווארצע שווארצע קרויזען... און א פאר דיבע קבייטשען אין דער לענג פון שטערן...

לאגע האט דערפיהלט אז ער קוקט אויף איהר, האט זי א שמייכעל געטון און געזאגט:

— בישט די אייגענע לאגע ברעווער, הא?

זי האט אנגענומען לערנער'ן ביי דער האנט:

— זאגט מיר, אגראנאמען פערשטעהען ווי לאנג א ווינטער וועט זיך ציהען? ס'איז איצטער דאך נאך אנהויב ווינטער, כא־כא־כא... פארט־צו, חבר לערנער, צו די קאוואלסקיס און זאמט זיך דארטען נישט צופיל.

לערנער האט זי נאך א ווייל אנגעקוקט. עס איז איהם טרויעריג געווארען; ער האט נישט געפינען קיין ווערטער צו ענטפערען אויף איהר פראגע ווע־גען ווינטער.

שוין אין אויטאמאביל, האט ער געזאגט:

— איך פאהר נישט אוועק אזוי גיך; וועל נאך צופאהרען צו אייך. איך האב מיט אייער פאטער גע־וואלט רעדען. איידער איך זעה זיך מיט די קאוואל־סקיס... געוואלט האבען מיט איהם א שמועס. ער קריסט אין געפאהר אריין... די מלוכה איז איצטער זעהר שטרענג מיט די דעקלאסירטע ביי דער ערד, וואס הויבען אן האנדלען.

מיט דעם האט לערנער דעם אויטאמאביל א ריהר געטון פון ארט. דער אויטאמאביל איז אונטער געשפרונגען איבער די גרובעס; די רעדער האבען באגעשלידערט שטיקלעך געפרוירענע בלאטע.

לאגען האט פלוצלינג פערקלעמט ביים הארצען. מעגליך די לעצטע עטליכע ווערטער וועגען איהר פא־טער, וואס לערנער האט ארויסגעזאגט, זענען געווען די סיבה פון איהר קלעמעניש. עס איז איהר ענג גע־ווארען אין הארצען, און דער פארשנייטער סטעפ און דער מילך־ווייסער הימעל איבער איהם האבען זיך אנגעהויבען צו וויגען און ציטערען פאר איהרע אויגען, וועלען לערנערן האט זי א סך מאל געקלערט די לעצטע עטליכע טעג, זי האט געוואלט מיט איהם רעדען און א סך אראפרעדען פון הארצען. זי האט זיך געוואלט מיט איהם טיילען מיט די איינדרוקען וואס זי האט צונויפגענומען אויף איהר באזוך אין די יודישע דערפער. איצטער איז לערנער, ווי איהר דוכט זיך אויס, עפעס קאלט צו איהר; און דער אופן, ווי ער האט דערמאנט איהר פאטער, איז אויך געווען מיט א געוויסער טרוקענקייט. עס האט איהר פערדרא־סען, הלמאי זי האט זיך נישט אריינגעוועצט אין זיין אויטאמאביל און נישט געפאהרען מיט איהם צו די קאוואלסקיס. ווארום וואס האט עס צו טון מיט איה־רער און בעדעס אנגעצויגענקייט, איצטער איז דאך דער אגראנאם געוויס געקומען ארומרעדען וויכטיגע עניינים. דער ווינטער ביי דער ערד, און מען ווייסט נישט ווי אזוי מען וועט א ווינטער־לאגע איבערציהען עס וועט דאך קיין שעם נישט האבען, אויב דער עולם וועט זיך צונויפנעהמען ביי די קאוואלסקיס און זי וועט דערביי נישט זיין.

זי פיהלט אבער, אז דאס, וואס לערנער האט זיך אבגעשטעלט ביי איהר שטוב און איז נישט אריינ־געקומען האט אויך א'מיין, ווען נישט דאס, וואס ער האט לעצטענס געטראפען מיט איהר פאטער, וואלטען אפשר זיך אלע פערזאמעלט אין איהר שטוב... מעג־ליך, לערנער האט אנגעהויבען צו ווייכען איהר שטוב

לערנער האט זי נאך א ווייל אנגעקוקט. עס איז איהם טרויעריג געווארען; ער האט נישט געפינען

מיט זיבע שווערע טריט, האט זיך בעוויזען, אביסעל דעם קאפ געבויגען אין קאלבער אריין פון זאל טען, ברוינעם אפגעריסענעם פאלטען, יוסף ראטנער.

— ווינטער, לאגע! וועלען מיר דערלאזען דעם ווינטער באהעבט צום לייב, לאגע? וואס שטעהסטו אזוי אומעטיג? קום. לאמיר אריבערגעהן צו די קאוואלסקיס הערען וואס דער אגראנאם האט עפעס צו דערצעהלען.

ביי לאגען איז א שטיין אראפגעפאלען פון הארצען; ווי פון הימעל איז איהר יוסף אראפגעפא־לען.

— נישט צולאזען דעם ווינטער צום לייב — טא גלייך אויס די פלייצע און כאפ מיך!

לאגע האט זיך אוועקגעלאזט אין אין גלאף מיט העד לענג פון דארף צו די קאוואלסקיס און יוסף איז איהר נאכגעלאפען. לאגע איז געלאפען און גע לאזען פאלען אהינטער איהר קליינגעבנדיגען געלעכ טער; יוסף איז דעם געלעכטער נאכגעלאפען.

שפעטער האט לאגע אומישנע אנגעהויבען לוי פען פאמעליך, כדי יוסף זאל זי דעריאגען, ער האט זי דעריאגט און געכאפט אונטער'ן ארעם.

— געדענקסט יוסף, ווי מבחום רייכלין האט דעמאלט געשריען ביים פיער? „א פאלק האט מען גענומען און צעריבען אויף אשו" — האט ער גע־שריען...

— אוי, געדענק איך.

— האט טאקע די סאוועטענמאכט הרוב געמאכט דאס יודישע פאלק, ווי ער האט געשריען?

— פארוואס פרעגסטו עס, לאגע?

— איך וויל, יוסף, דו זאלסט מיר געבען צו פערשטעהן, וואס אזוינס איז א פאלק.

— פארוואס דווקא איצטער איז עס דיר געקו־מען אויפ'ן זינען?

— פארוואס דווקא איצטער... פארוואס דווקא איצטער — ווייל די טראכסט פון א פאלק און איך פון א מענשען... וואס איז העכער און וואס איז ביל־כער, יוסף? איך בין היינט געזעסען און שמואל און זיך געווארעמט בעבען דעם אונזער ראד־בער קוה; די אלו און די הויכע חדשים... איך לעבט אויך איהר לעבען... שוין, יוסף, לאמיר בעסער דעם לעבען געהן אנטקעגען!

ביי די ווערטער זענען זיי אנגעקומען צו די קאוואלסקיס. דרויסען, נעבען אויטאמאביל, זענען געשטאנען בערל און לערנער, און האבען מיט צופרי־דענקייט אין פנים געוואהרט אויף לאגען און יוספען אנקומען.

*) זעה „נייער פאלקסבלאט" נומער 53.

רעכט און לעבען

יורידישע בײלאגע פון „נייעם פאלקסבלאט"

וויכטיגע ענטשיידונגען פון העכסטען געריכט

אומזאץ-שטייער פון בענק

ביים אויסרעכענען דעם שטייער פון אומזאץ, דארף אריינגערעכענט ווערן די פראוויזיע, וואס די בענק בעקומען פון וועקסלען-אינקאסע, דאגע־גען די פראטעסט-קאסטען, וואס די בענק נעמען צוריק פון די קליענטען, זיינען בעפרייט פון אומ־זאץ-שטייער.

פעריעלטערטקייט פון וועקסעל-חובות

א וועקסעל-חוב לגבי אן׳אויסשטעלער ווערט פעריעלטערט נאך 3 יאהר. קוים קאן דער וועק־סעל-בעזיצער בעווייזען, אז דער אויסשטעלער איז דורכדעם בערייכערט געווארען, טראגט ער פער־אנטווארטליכקייט פארן וועקסעל-חוב אין משך פון ווייטערדיגע 3 יאהר, אין דעם פאל איז אלס איינס צי דער וועקסעל איז אין זיינער צייט פראטעס־טירט געווארען אדער גישט.

וואס שייך דעם אופן פון בעווייזען די רייך־געוואהענקייט פון אויסשטעלער איז גענוג, אז אויפן וועקסעל געפינט זיך די בעמערקונג, אז די וואַ־לוטע איז דערהאלטען געווארען, הגם לויט די פערפליכטענדע וועקסעל-געזעצען איז אזא צושריפט בכלל נישט נויטיג.

פעראנטווארטליכקייט פאר א פאלשער שבועה

צוגעצויגען ווערן צו פעראנטווארטליכקייט פאר בעליינען א פאלשע שבועה קאן מען נאר דאן, ווען דאס איז געשעהן צוליב בפירושע בייז־ווילליגקייט, ממילא סאנקציאנירט דער נייער שטראף־קאדעקס די אומשטראפליכקייט פון א פאלשע שבועה צוליב נאכלעסיגקייט אדער צוליב אן׳אנ־דערען נישט בייזוויליגען טעם.

אומגליק-פאלען ביי דער ארבייט

אן׳ארבייטער האט רעכט צו מאנען אן׳ענט־שעדיגונג פון אונטערנעמער פארן געליטענעם שא־דען ביי דער ארבייט נישט נאר דאן, ווען ר׳איז אין גאנצען נישט געווען פערזיכערט אין פערזיכע־רונגס-אנשטאלט פאר אומגליק-פאלען, נאר אויך אין דעם פאל, ווען צוליבן פערשפעטיגטען מיט־טיילען דורך אונטערנעמער דעם פערזיכערונגס-אנ־שטאלט וועגען בעטרעפענדען אומגליק-פאל, האט דער בעליטענער ארבייטער פערלוירען די רעכט צו בעקומען אנשפרעכענדע רענטע פון דערמאנטען אנשטאלט.

וואס הייסט דאס איינס א פאקעט?

ביים אנווענדען א באהן-הנחה-טאריף לגבי באהן-פאקעטען דארף אנגענומען ווערען א כלל, אז פאר א בעזונדערען פאקעט ווערט אנערקענט א לאדונג, וואס איז אנגעגעבען געווארען אויף איין פראכט, אומאפהענגיג פון דער צאהל סחורות אדער חפצים, וואס ער ענטהאלט.

אויפלעזען אפמאכען מיט גייסטיגע ארבייטער אין דער צייט פון קראנקהייט

מ׳טאר נישט קינדיגען קיין אפמאך מיט א גייסטיגען ארבייטער בעת א קראנקהייט, אויב די קראנקהייט דויערט נישט לענגער ווי 3 חדשים. וויבאלד דער ארבייטער שטעלט זיך צו דער אר־בייט פאר׳ן אפלויף פון די דריי חדשים, קאן מען דאס בעטראכטען פאר א הפסקה אין לויף פון אויבענדערמאנטען טערמין און פאר אן׳אנהויב פון א ווייטערדיגער נארמאלער ארבייט נאר אין דעם פאל, אויב דער געזונד-צושטאנד פון בע־טרעפענדען ארבייטער איז אזא בעפרידיגענד, אז ער איז מסוגל אויסצופיהרען זיינע ארבייטס־פליכטען לויט׳ן אפמאך און ער פיהרט זיי טאקע אויס.

אפלייגען די צאהלונגען

די הנחה אפצולייגען די צאהלונגען, וואס איז ערטיילט געווארען א שותפות=פירמע, שפרייט זיך גלייכצייטיג אויך אויס אויף יעדען שותף בע־זונדער און נעמט ארום נישט בלויז די התחייבותן אין שייכות מיט דער אונטערנעהמונג. נאר אפילו אויך די פערזענליכע חובות פון יעדען שותף בע־זונדער.

די דערמאנטע הנחה איז אבער נישט חל אויף אלימענטאר=פליכטונגען.

נייער האנדעלס-קאדעקס

האנדעלס-רעגיסטער

א פירמע ווערט אריינגעשריבען אין האנדעלס־רעגיסטער אויפ׳ן סמך פון א שריפטליכע אדער פער־זענליכע מעלדונג פון אייגענטימער אדער פון א בע־פולמעכטיגטען דורך איהם פערזאן. וויבאלד די מעל־דונג ווערט אריינגעטראגען שריפטליך אדער דורך א בעפולמעכטיגטען פערזאן, מוז די אונטערשריפט א דער די בעפולמעכטיגונג רעגיסטראליש בעשטעטיגט ווערען.

דעסגלייכען מוזען אויך אריינגעטראגען ווערען אין האנדעלס־רעגיסטער אלע וויכטיגע אומשטענדען וואס קומען פאר מיט דער פירמע אין משך פון 14 טעג נאך דער פאסירונג.

דאס רעגיסטראציע־געריכט קאן צווינגען א פירמע זיך צו רעגיסטרירען אדער אריינצוטראגען אין רעגיסטער אנדערע געזעצליך געפאדערטע אומ־שטענדען אונטער דרוק פון א געלד־שטראף אין דער הויך פון פינף הונדערט זלאטעס. אין פאל פון עקשנות קאן די שטראף איבערגעחזרט ווערען, דא־געגען אויב די בעשטראפטע פירמע פאסט זיך גלייך צו צו דער אויפפאדערונג איז דאס רעגיסטער־גע־ריכט בערופען די ארויפגעלייגטע שטראף צו שענ־קען.

אגב דארף אויך בעמערקט ווערען אז אלע פערזאנען וועלכע זענען מחויב צו מעלדען דעם האנ־דעלס־ריכטער זייערע פירמעס אדער וויכטיגע אומ־שטענדען און האבען דאס געזעצליך נישט געטון א־דער האבען עס יא געטון אבער מיט א פערשפעטי־גונג, קוים האט עמיצער דורכדעם געליטען שאדען, טראגען סאלידארישע פעראנטווארטליכקייט לגבי די געליטענע פאר די געליטענע שאדענס.

וואס שייך פירמעס, וואס האבען פיליעס, דארפען זיי אויך פיגורירען אין האנדעלס־רעגיסטער אויפ׳ן זיץ־ארט פון דער פיליע. די רעגיסטראציע מוז אבער געמאכט ווערען אין האנדעלס־רעגיסטער וואו ס׳געפינט זיך די צענטראלע, פון דאנען ווערען שוין די רעגיסטראציעס איבערגעשיקט אין די האנ־דעלס־רעגיסטערס, וואו ס׳געפינען זיך די פיליעס.

בעשטימונגען וועגען פירמעס

א פירמע הייסט א נאמען אדער א בעצייכנונג, אונטער וועלכען א רעגיסטרירטער סוחר פיהרט אן׳ אונטערנעהמונג.

א פירמע פון אן׳1־פערזאניגען סוחר בעשטייט פון א ביינאמען און ווייניגסטענס פון דער ערשטער ליטערע פון פארנאמען. א פירמע פון אן׳אפענער ספולקע ענטהאלט די פאמיליען־נעמען פון אלע שותפים אדער א פאמיליען נאמען און די ערשטע ליטערע פון פארנאמען פון איינעם אדער איניגע פון די שותפים מיט דער צוגאבע: למשל

D. Haber i S-cy

אויב א נאמען ענדערט זיך, קאן די פירמע ווייטער געפיהרט ווערען אונטער דערזעלבער פירמע, ס׳מוז נאר צוגעגעבען ווערען דער נייער נאמען. דער זעלבער כלל גילט אויך ווען אן׳אונטערנעמונג ווערט פערקויפט אדער גייט איבער צו א נייעם איי־גענטימער, אין לעצטען פאל דארף דער פאריגער בעל בית געבען דערויף זיין הסכמה.

א פירמע קאן נישט פערקויפט ווערען אהן דער אונטערנעהמונג.

יעדע נייע געמאלדענע פירמע מוז זיך אונטער־שיידען פון די ביזהעריגע רעגיסטרירטע, אין געשעפט־ליכער פראקטיק מוז אן׳אונטערנעמונג געפיהרט ווע־רען גענוי אונטער דערזעלבער פירמע, ווי זי איז רעגיסטרירט.

יעדער סוחר קאן קלאגען און ער קאן געקלאגט ווערען אונטער דער פירמע.

Dr. REICHER
פאלודביאווא 28, טעל. 201-93
ספעציאליסט
פאר מענער־שוועכע־בעהאנדלונג,
סעקסועלע בעראטונגען און פסיכא=אנאליזע.
נעהמט אן פון 8 – 11 פריה און פון 5 – 8 אווענד
זונטאג און חגאות פון 9–1 פארמיטאג.

נייע מיניסטעריאלע צירקולארען

שטעמפעל-שטייער וועגען פעראיינס-ענינים

לויט אן׳אויפקלערונג פון פינאנץ-מיניסטער מוזען אלע בקשות, וועלכע האבען א שייכות מיט דער לעגאליזירונג פון א געזעלשאפט, קולטורעלע טעטיגקייט פון א קאאפעראטיוו, ארגאניזירונג פון אן׳אפטיילונג פון א געזעלשאפט, פארשלאג פון א פעראינטערעסירטען פערזאן צו בעשטימען א קוראטאר, פארשלאג פון מיטגלידער פון א גע־זעלשאפט צו רופען אן׳אלגעמיינע פערזאמלונג, בקשות וועגען ענדערן סטאטוטען פון א געזעל־שאפט, אפגעצאהלט ווערען מיט א שטעמפעל־שטייער אין דער הויך פון 5 זלאטעס.

דאגעגען זיינען פריי פון יעדען שטעמפעל־אפצאהל מעלדונגען פון איינפאכע געזעלשאפ־טען, קולטור-טעטיגקייט, קאאפעראטיווען און פראפעסיאנעלע פעראיינען, רעגיסטרירטע געזעל־שאפטען וועגען פערזאנען-צוזאמענשטעל פון דער פערוואלטונג, מיטגלידערשאפט, בעריכטען וועגען דער לויפענדער טעטיגקייט, מיטיילונגען וועגען ליקווי־דאציע פון געזעלשאפטען, וועגען עפענען פיליעס פון צענטראלע פראפעסיאנעלע פעראיינען.

וואס פארא צייגנישען פון ציוויל-שטאנד-אמט זענען פריי פון שטעמ־פעל-אפצאהל

לויט א צירקולאר פון אינערן=מיניסטער זענען פריי פון שטעמפעל-אפצאהל אלע אפשריפ־טען, צייגנישען און אויסצוגען פון די ציוויל־שטאנד-אקטען, וועלכע דארפען צוגעשטעלט ווערן די געזעלשאפטליכע פערזיכערונגס-אנשטאלטען (קראנקען-קאסעס, פערזיכערונגס-אנשטאלט פאר גייסטיגע ארבייטער און אנדערע פערזיכערונגס־אנשטאלטען) בכדי פעסטצושטעלען די רעכט אויף דער בעטרעפענדער פערזיכערונג.

וועגען אפלייגען דאס אויספיהרען א שטראף

דער אינערן=מיניסטער קלערט אויף אין אן׳אויספיהרליכע אינסטרוקציע, אז די הנחה וועגען אפלייגען דאס אויספיהרען א שטראף אדער דאס בעפרייען פון ערנסט פאר׳ן אפלויף פון פערמי־פטען טערמין קאן אין דער אדמיניסטראטיווער שטראף-פראצעדור גישט האבען קיין אנווענדונג.

שפילען אין דריי קארטען

דער יוסטיץ-מיניסטער קלערט אויף אין א צירקולאר, אז דאס שפילען אין דריי קארטען, פאסעקל אדער אן׳אנדערע עהנליכע שפיל קאן נישט בעטראכט ווערען פאר אן׳איבערטרעטונג און טאר נישט בעשטראפט ווערען אזוי מילד, ווי פאר איינארדנען א האזארד-שפיל, נאר אזא שפיל מוז קוואליפיצירט ווערען, ווי אן׳עבירה. ממילא קאן אזא ענין נישט בערופען צו משפטען די אדמיניסטראטיווע מאכט, נור דאס געריכט.

ר. איזראעל

דער אריער-פאראנויא

שפאנענדער ראמאן פון דער איצטיגער ווילדער צייט

50

— אבער וואס פארא צוועק האט מיין ווייטער וואך־זיין, האט העלען געפרעגט פריצין.

— איך פערשטעה העלען, אז די לאגע איז א זעהר אומבאנגענעהמע, אבער איהר האט נישט קיין אנדער עצה דערווייל, איהר מוזט דעם ביטערען טרא־פען אראפשלינגען.

— וואס האב איך ווייטער צו טון?

— איהר מוזט באלד אהיימגעהען אין אייער עלטערנס הויז און געפינען עפעס אן אויסריידעניש וואו איהר האט פערברענגט דעם לעצטען טאג, דאן מוזט איהר ווייטער געהען צו דער ארבייט אין דער פאבריק ווי געוועהנליך. און אייער אויפפיהרען זיך טאר מען גארנישט דערקענען אז מיט אייך איז געשעהן עפעס אויסערגעוועהנליכעס.

— פריצי, וואס רעדט איהר, ווי אזוי קענט איהר מיך ראטען אז איך זאל צוריקגעהען צו דער ארבייט אין דער פאבריק? ווי אזוי וועל איך זיך קענען געפינען מיט בעהמען אין איין צימער, ווי אזוי וועל איך קענען קוקען איהם אין די אויגען אריין?

— איהר מוזט האבען פונקט אזויפיל חוצפה ווי ער, אין דעם פאל וועט זיגען דער, וועלכער וועט האבען מעהר עקשנות און אויסהאלטעוודיגקייט איבער־ריכטעס, אויב איך אריענטיר זיך גוט, וועט בעהמע עלעם אזוי שנעל קומען אין דער פאבריק. ער איז [illegible].

— [illegible]

דיגע ארבייט אין דער פאבריק, וואלט נישט בעסער געווען, ווען איך זאל ווירקליך פון דאנען פערשוואונ־דען, אז מען זאל מיך מעהר דא נישט זעהען, מען זאל מיך אינגאנצען פערגעסען.

— ניין, דאס וועט נישט בעסער זיין, מיר דאר־פען דערווייל איבערלאזען דעם בלבול וואס בעהמע האט אויסגעטראכט וועגען דער געהיימער טערא־ריסטישער ארגאניזאציע, אזוי ווי ער איז, קיין שום חשד טאר אויף אייך נישט פאלען, ווייל אנ׳ערשט קען אונזער הויפטציל דערווייטערט ווערען אויף א זעהר לאנגער צייט און דאס ווילט איהר דאך געוויס נישט.

— ניין, איך וואלט געוואלט טויזענד מאל מעהר ליידען, ווי איצט, נאר [illegible]...

— אויב אזוי זאלט איהר הערען מיין עצה און פאלגען וואס איך הייס אייך טון, דאס איז די טובה פון אונזער ענין.

— פריצי, איך האב מעהר נישט מיין אייגענעם שכל. איך ווייס אליין נישט וואס עס טוט זיך מיט מיר, איך האב דעם פולסטען צוטרוי צו אייך און וועל טון אלץ, וואס איהר וועט הייסען, אבער צי קען מען זיך לאנג אזוי פייניגען, מיינט איהר? איך פיהל אז איך וועל נישט האבען דעם כוח ווייטער צו קעמפען. איך בין איינזאם און עלענד, איך האב אין לעבען אפילו נישט מיט וועמען א ווארט ארויסצורעדען.

— העלען, בערוהיגט זיך, זייט זיכער, אז איך שטעה ביי אייער זייט און וועל אייך העלפען אין יע־דען שווערען מאמענט, ס׳איז פערפאלען, ס׳זענען גע־קומען אזעלכע שרעקליכע צייטען, וואו דער מענש ווערט ממש הילפלאז און נאר די ענערגיע, דער ווילען און די האפנונג גיבען נאך דעם מענש די מעג־ליכקייט איבערצוהאלטען און איבערצולעבען.

— העלען האט שטיל געוויינט, דאס הארץ איז איהר געווען איבערפול. זי האט זיך מעהר נישט גע־קענט בעהערשען און איהר גרויסען צער אויסגע־דריקט אין א שטילען געוויין.

פריצי האט איהר נישט געשטערט דאס וויי־נען, ער האט פערשטאנען אז העלען מוז אויסלא־דענען איהרע גרויסע יסורים און שווערע איבערלע־בענישען, די לאגע האט אזוי געדויערט עטליכע מינוט. ענדליך האט זיך העלען אויפגעשטעלט, אפ־געטרוקענט איהרע אויגען פון וויינען, א מאך געגע־בען מיט דער האנד און געזאגט:

— איהר זענט גערעכט, פריצי, מ׳טאר נישט רעזיגנירען ווייל רעזיגנירען הייסט פערצווייפלען, פערלירען יעדע האפנונג, אבער איך בין נאך גענוג יונג אויף צו קעמפען און האפען אויף בעסערע צייטען.

— איך פרעה זיך זעהר, האט פריצי געענט־פערט, וואס איך האב בעוויזען אייך צו איבערצייגען, א מענש, וועלכער וויל קעמפען און עפעס אויסקעמ־פען טאר בשום אופן נישט רעזיגנירען. יעצט אחיים העלען, דאן וועט איהר געהן אין דער פאבריק און איך וועל אויך געהען צו דער ארבייט אין „ברוי־נעם הויז".

קאפיטעל 10

דער בלבול פון בעהמען

מיט בעהמעס ערקלערונג וועגען דער געהיימער יודישער טעראריסטישער ארגאניזאציע האבען זיך פעראינטערעסירט די סאמע שפיצען פון דער היט־לעריסטישער בעוועגונג, אין דער הויפטקווארטיר, וועלכע האט זיך דעמאלט נאך געפונען אין מינכען, האט מען דאס געהאלטען פאר זעהר מעגליך. אז די יודען זאלען האבען געשאפען אזא מין ארגאניזא־ציע און דאס נישט נאר אין דייטשלאנד נאר אפילו אויף אן׳אינטערנאציאנאלען מאסשטאב. פונקט אזוי ווי מ׳האט אין דער הויפט־קווארטיר געגלויבט אין דער גרויסער „גרויל־פראפאגאנדע" וועלכע ווערט א־געפיהרט דורך די יודען אין דער גאנצער וועלט, האט מען אויך געגלויבט אין דער אינטערנאציאנא־לער טעראריסטישער ארגאניזאציע, און אין דער הויפט־קווארטיר איז בעשלאסען געווארען אז א ספעציעלע אויספארשונגס־קאמיסיע זאל אוועקפא־רען קיין אולם און דארט אויסהערען בעהמען אליין, כדי צו האבען א קלאר בילד וועגען אולם, און אזוי איז טאקע געשעהן, א קאמיסיע פון פינף מענשען פון די סאמע אנגעזעהענסטע נאציאנאל־סאציאליס־טען איז אוועקגעפאהרען קיין אולם און א צוועק אין שפיטאל צו אלפרעד בעהמע, כדי איהם אויסצוהע־רען.

דער צושטאנד פון אלפרעד בעהמע האט זיך כסדר פעריבעסערט אזוי אז ער איז געווען ביים פולען בעוואוסטזיין און מ׳האט איהם געקענט לייכט אויס־הערען. אלפרעד בעהמע איז געווארען זעהר פאפולער צוליב דעם כלומרשטען אנפאל וואס מ׳האט אויף איהם געמאכט, ער איז געווארען נאך מעהר פאפולער דערפאר, וואס בעהמע איז געווען דער ערשטער קרבן, פון בייזע רשעים, וואס ער איז געווען א קרבן פון יודען, מיט וועלכע מ׳האט זיך אינגאנצען אויפגעהערט צו רעכענען. ער האט זיך דעריבער געהאלטען זעהר גרויס און געווען אין זיבעטען הימל ווען ער האט זיך דערוואוסט אז צו איהם קומט א ספעציעלע קאמיסיע פון מינכען, ער האט דאס גע־האלטען פאר א גרויסען כבוד פאר זיך.

(פארטזעצונג קומט)